

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 3 fl. (6 coroane).

Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).

Pentru România 15 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Insemnătatea vizitei în Rusia.

Mult timp Românii, atât noi, cesti de sub oblăduirea ungurească, cât și cei din principatele române — cari unite la 1859, formează azi regatul liber al României — erau puțin băgați în seamă, chiar disprețuiți și vorbiți de rău în toate părțile, de către popoarele conlocuitoare și de către cele vecine. Aceste popoare aveau — și ar avea și azi — nisuița de a ține în supunere pe poporul românesc, a-l suga și a-l exploata în toate chipurile. Disprețul și vorbirea de rău erau și ele mijloace potrivite de a împedea ridicarea poporului român; era vorba, ca lumea depărtată să-i crează pe Români niște oameni nemernici, cari nu sunt vrednici de o soartă mai bună și nu sunt harnici a sta pe picioarele lor proprii și a lua parte la înaintarea culturii omenimei.

Multă vreme aceste popoare, noue dușmane, au reușit, ca vorba lor de hulă să prinză și Românul de slab să fie ținut. În această vreme, vai, săracul Român, pe lângă apăsare și prigoniri, multe vorbe de ocară a trebuit să îndure și multe batjocuri a trebuit să sufere. Dar' odată capăt a trebuit să li-se pună la toate aceste. Dumnezeu lui părinților noștri milă 'i-s'a făcut de suferințele acestui popor credincios, blând și vrednic, și soartea lui a început să 'i-se schimbe înspre bine. Românii, apucați la largul lor, cu toate pedecile, ce dușmanii le-au pus în cale,

au arătat, că sunt un popor viguros și virtuos, care are un mare viitor și cu vrednicie pășeste pe calea înaintării și civilizației.

În veacul nostru Românii au arătat prin fapte, că știu prețul libertatea de viață dătătoare și au adus jertfe pentru ea. Aceasta s'a dovedit acum 50 de ani, la 1848. După aceea au arătat, că își dau seamă despre faptul, că în unire este putere. Și, cu toate pedecile, inspirați de un înalt patriotism, au proclamat unirea celor două țări române: Moldova și Muntenia. Apoi, deschizându-li-se puțința de a se cultiva, au arătat, că știu prețul bunătățile culturii și setoși s'au pus pe învățătura de carte, făcând isprăvuri frumoase. Ear' când prilej au avut, au arătat lumii, că vitejia e înăscută în Român. Câmpiile Bulgariei martore sunt la reînvierea gloriei străbune.

În fața acestor fapte strălucite, atinse aci în treacăt, bârfirile și hula dușmanilor a trebuit să amuțească.

Lumea s'a convins de falsitatea știrilor de până aci și a văzut, că Românii sunt un popor cu însușiri frumoase și vrednice. Vorba rea a încetat de a mai prinde!

Eată pentru-ce Românii acum sunt prețuiți și cinșiți pretutindenea, în toată lumea civilizată. Eată pentru ce Românul azi își poate ridica cu mândrie lăta sa frunte și cu fală să zică, ca strămoșii lui din Italia: *sunt Român.*

*

Dintre popoarele, sau poate mai bine, dintre statele, cari mai mult au dușmănit și disprețuit pe poporul român, a fost alături de Unguri, *Rusia*. De mult Rusia considera principatele române atrătoare încâtva de ea. La 1859 s'a împotrivit la unirea lor, apoi a făcut fel de fel de intrigi și în războiul contra Turcilor nu a voit să primească oastea română, ca să lupte, decât sub comanda rusească, ceea ce n'au primit Românii. Când însă — oștirea rusească a fost în primejdie, au chemat pe Români în ajutor și atunci ostașii români, în frunte cu viteazul lor comandant, Domnitorul *Carol*, au arătat ce pot ei și au pus lumea în uimire.

Atunci Rușii s'au încredințat despre vitejia Românilor. De atunci încoace s'au încredințat despre hărnicia acestui neam pe cale pacinică.

Aceasta s'a recunoscut acum din partea Rusiei, cu prilejul vizitei Regelui român în Petersburg. Căldura, cu care a fost primit Regele și Moștenitorul tronului român în calea lor și în Petersburg, și cinstea, de care au fost împărțită, se revărsa asupra întregului neam românesc de pretutindenea și totodată ne dovedește, că și Rusia, care până mai de curând privia la Români cu un oare-care dispreț, azi îi recunoaște de vrednici și cu cinste îi primește. Bârfelile și vorbele rele au fost de nou spulberate și țărnia adevărului a învins — în

FOIȚA.

Eu 'mi-s, esc, și sunt Român!

Multe neamuri îndrăcite

Peste capu-'mi au venit:

Multe lifte afurisite

Din apus și răsărit.

Scris a fost de cel de sus:

Cum au vînt, așa s'au dus;

Eu 'mi-s, esc și sunt Român:

Toate trec, dar' eu rămân.

Încercat-au pe 'ntrecute,

Cari de care mai cu rău:

Să-'mi ia casă, să-'mi ia curte,

Să-'mi ia tot ce este-al meu.

'Și-au luat, pîn' ce-am rămas

Numai eu și-al meu necaz.

Dar' am fost și sunt Român:

Toate trec, dar' eu rămân.

'I-am dat pâne, 'i-am dat sare

La străinul încăinî,

'I-am dat tot ce-am fost în stare:

Ca pe-un om 'l-am omenit.

El traiul 'mi-a 'ngreunat,

Cu necaz 'mi-'la sărat.

Dar' am fost și sunt Român:

Toate trec, dar' eu rămân.

În necaz și 'n suferință

Pieptul meu s'a ofilit,

Și-'s mai tare în credință

Decât stîncă de granit.

Nu 'mi-e frică de nimic

Căci am fost și sunt voinic.

Eu 'mi-s, esc și sunt Român:

Toate trec, dar' eu rămân.

Bine-rău, cum 'mi-a fost dată

Printre vremuri din trecut,

Tot mai sînt ce-am fost odată; —

Bun Român eu m'am născut,

Și-am credință 'n Dumnezeu,

Că din bun nu face rău;

Eu am fost și sunt Român:

Toate trec, dar' eu rămân.

Și-o mai trece multă vreme,

Multe voiui mai suferi:

De nimica nu m'oiu teme,

Până când Român voiui fi;

Tot necazul mă 'ntărește

Și viața 'mi-o lungeste,

Căci am fost și sunt Român:

Toate trec, dar' eu rămân.

Dacă 'mi-a fi scris și mie,

Ca de pe pământ să pier,

Atunci numai Domnul știe

Unde zac în cîmîter;

Pîn' ce lumea nu s'a stînge

Pe noi nime nu ne-a 'ntrînge.

Eu am fost și sunt Român:

Cât voiui fi Român rămân.

Brașov. 20 Iulie 1898.

I. Dariu.

Nota. Ar fi de dorit și s'ar face, credem, un bun serviciu poporului nostru, dacă unul dintre compozitorii noștri ar afla o melodie potrivită acestei poezii.

Redacțiunea.

ciuda acelor, cari și azi încă cred, că putem fi huiduiți și batjocoriți pe nedreptul.

Aceasta este însemnătatea vizitei Regelui României la curtea imperială rusească.

Din temnița Seghedinului. La 13 August n. ese din temnița Seghedinului și dl *George Făgărășan*, învățător în comuna *Tiur*, lângă *Blaj*.

Că dl *Făgărășan* va fi eliberat acum, se poate mulțumi numai bunei sale purtări, ce a avut-o în decursul osândei îndelungate. Pe baza acestei bune purtări 'i-s'a iertat și domniei-sale, ca de obicei, a 4-a parte a pedepsei, statorită la 23 Iulie 1896 în 1 an și jumătate temniță și 200 fl. amendă.

Cu toată iertarea aceasta dl *Făgărășan* a stat în temniță nu mai puțin ca 16 luni de zile, socotind și timpul petrecut în arestul preventiv.

Și pentru-ce această barbară osândă bravului nostru dascăl?

Pentru-că a înființat în comuna sa un cor și a cântat cu coriștii sei țărani: *Deșteaptă-te Române!*

Așa se procede în Țeara-Ungurească! Așa justiție există în Ungaria....

— *Deșteaptă-te Române!*

Icoana Regelui Carol sfirticită!

Primirea strălucită ce 'i-s'a făcut zilele trecute Regelui Carol al României la Petersburg, Moscva, Kiew, 'i-a scos din sărite pe Maghiari. În foile lor s'au arătat nepăsători față de dragostea, ce 'i-au arătat-o puternicul Țar al Rusiei Regelui României libere, cu atât mai tare clocoțeste ura contra Românului în piepturile lor, isbucnind în fapte mârșave, cum a fost cazul întâmplat în Vâlcele (Elöpatak). Scaldele din Vâlcele sunt în tot anul vizitate de oaspeți din România. Din interes bănesc puternicii zilei lasă, ca fetele din această comună românească să poarte panglice în tricolorul nostru național, musica poate cânta și cântece ro-

mânești, ear' în hotele atrnă pe păreți și icoana Regelui și a Reginei României. Despre batjocura făcută acestei icoane 'i-se raportează „Gazetei“ următoarele:

Vâlcele, 6 Aug. n.

În seara zilei de 19/31 Iulie (Duminică) s'a dat la băile Elöpatak obiceiul bal numit »Anna-Ball«. La sfârșitul balului, după ora 12 din noapte, un grup de oaspeți unguri s'au dus în sala restaurantului *Mora* împreună cu muzicanții, unde au benchetuit până la ziuă.

Dimineața s'a observat, că lipsește portretul *Maj. Sale Regelui României din restaurantul Mora*, unde de mulți ani împodobia păreții acelui restaurant, împreună cu portretul *Maj. Sale Reginei și alături de portretele Majestăților Lor Împăratului Francisc Iosif și Împărătesei Elisabeta*.

Noi, oaspeții din România și de aici, foarte indignați de lipsa portretului, am cercetat și am aflat, că unul dintre acei Unguri, cari au benchetuit în sunetul esărdăs-ului în acea noapte, o porodiță de vandal ticălos și desmăfat, a rupt în bucăți portretul *M. Sale Regelui României și apoi a eșit afară și rama a aruncat-o în vale, în apropiere de acel restaurant, unde s'a găsit a doua zi dimineața*.

Vă denunțăm această gravă insultă din partea Ungurilor de aici în contra Suveranului României și deci și în contra regatului român și vă rugăm a da faptul publicității.

Faptul acesta vorbește singur. El e o nouă dovadă, că spoiala europenească, cu care s'au împodobit Maghiarii de o mie de ani, nu e în stare să le acopere sël-bătécia nici acum, nici în viitor.

Regele României în Rusia.

În Petersburg.

Am amintit, că primirea Regelui Carol în Petersburg a fost una dintre cele mai călduroase. La gară au eșit întru întâmpinare însuși Țarul și curtea împărătească. Țarul a salutat foarte cordial pe Regele și Moștenitorul tronului.

Regele Carol a îmbrățișat pe marele duce *Michail Nicolaevici*. Dela gară până la palat, trăsurile împărătești, în care Regele Carol ședea alături cu Țarul, Principele *Ferdinand* cu marele duce *Michail*, au trecut printre șirurile cazacilor, cari făceau garda.

Ajunși în palat, Regele a făcut vizită Țarevnei și Țarevnei văduve.

După aceea a avut loc un dejun, la care au luat parte toți ducii și principii.

Țarul 'l-a numit pe Regele Carol *proprietarul regimentului 18, care în anul 1877 a luptat la Plevna, alături cu trupele române*.

Dar' nu numai Țarul, ci și poporul și presa 'i-a făcut Regelui român o primire — frumoasă.

Toate ziarele rusești scriu din prilejul vizitei articoli-elogii la adresa Regelui.

În 29 Iulie a urmat vizitarea orașului și primirile diplomatice. Regele cu moștenitorul de tron și cu o suită mare a plecat pe bordul năiei împărătești *Alexandria* la *Peterhof*. Toate năile de pe *Neva* erau frumos împodobite.

Un public numeros îngrămădit pe malurile împodobite în mod strălucit, salută pe M. Sa Regele cu aplause nesfrăite.

Garda de onoare a făcut salutările și musica a cântat *imnul românesc*. Regele și principele moștenitor au mers la biserica *Sf. Petru și Pavel*, unde au depus cununi de aur pe mormintele Țarilor. Au făcut apoi vizită metropolitului *Palade*. Acesta a cinstit pe Moștenitorul cu icoana *Fecioarei Maria*, pe care Principele a zis, că o va pune în odaia copiilor sei.

După aceste a urmat primirea din partea Regelui a trimișilor statelor străine, în palatul de iarnă, ear' seara la opt ore s'a dat un prânz de gală, la care s'a rostit toastele ce le-am publicat în nrul trecut.

Sâmbătă, în 30 Iulie, a avut loc o mare revistă militară în tabăra dela *Țarekoz-Selo*.

În fața Regelui Carol, Principei moștenitor și a Țarului, au defilat 34.600 ostași cu 204 tunuri, sub comanda marei duce *Vladimir*.

Țarul punându-se în fruntea trupelor, în persoană a făcut Regelui Carol onorurile militare. După revistă s'au reintors cu toții la Petersburg, unde s'a dat un dejun și s'au ținut toastele. Țarul a ridicat paharul în sănătatea Regelui Carol și a familiei domnitoare. Regele Carol a răspuns și făcând amintire de armată, a zis:

„Oștirea mea a fost mândră de a lupta alături cu o armată, care întrunește cele mai înalte calități militare. Ea nu a uitat nici-odată tovărășia de arme și împărtășește aceleași simțăminte și dorințe ferbinți, pe cari le nutresc și eu pentru

Poesii populare.

Din Vioa.

Împărt. de *Petru Jujan*, auzite dela *Alexe Todosiu*, june.

Mândruliță din cel sat
Uită-te cătră Bănat,
Dar' te uită mândro bine
De vezi norul de-unde vine,
De-o veni norul din jos,
Să știi că io-'s mănios,
De-o veni norul din sus
Să știi că de-acasă-'s dus.

Du-te dor pe valea sacă
Și spune la cuc să tacă,
Să nu cânte răgușit,
C'a mea mândră a murit.

De-aș ști că mă duc în raiu,
Cumpăra-'mi-aș boi și cai,
Dar' știu că 'n raiu nu m'oi duce,
Că 'mi-a plăcut gura dulce.

Câți ficiori de-a mea măsură
Toți cătane se făcură,

Câți ficiori de seama mea
Toți trecură Dunărea.

Du-te drace și te sue
Pe masă-'n cancelărie,
Și te bagă 'n col-ce scrie
Ficiorii la cătănie.

Eu în deal badea în vale,
Hei sărace dor cu jale,
Eu aici, badea 'n Sibiu,
Hei sărace dor pustiu.

Frunză verde cărpănaș
Eu cu mândra duce-m'aș
Nu ne trebuie nănaș,
Nici popă să ne cunune,
Numai noi cu vorbe bune.

Astăzi toată ziua nor,
Măne dă Doamne să mor,
Să fac voia mândrelor
Să rămână badea lor,

Badea lor nu le rămâne
Că-'l duc la groapă cu mine.

Frunză verde cărpănuț
Nu stă lumea 'ntr'un drăguț,
Ba stă zeu dacă-'i mândruț.
Frunză verde de sălcuță
Nu stă lumea 'ntr'o drăguța,
Ba stă zeu dacă-'i mândruță.

Măruț roșu de pe țeară
Farmecile mă mănecară,
M'or mănecat că 'mi-'l-o dat
Seara după-ce-am cinat,
În apă de 'l-am beut
Ca pe mândra s'o zăuit,
Pe mândra n'o pot zuita
Că 'i-a fost dulce gura
Și bună 'i-a fost mîntea.

Frunză verde lemn uscat
Nici aseară n'am cinat,
Nici acuma nu 'mi foame
Săracu de mine Doamne,

brava oștire împărătească, ilustrul ei comandant și mai ales pentru prețioasa sănătate și domnirea îndelungă și glorioasă a M. Sale Țarului. Trăească M. Sa Țarul! Trăească M. Sa Țarina!"

În aceeași zi după amiază Regele Carol și cu suita au plecat la Moscova, fiind însoțit la gară de Țarul, de toți marii duci, etc. Despărțirea a fost foarte prietenească.

Luni în 1 August, Regele Carol a sosit în Moscova, a doua capitală a împărăției rusești.

La gară a fost întâmpinat de marele duce Sergiu Alexandrovici și de mai mulți demnitari înalți.

Marele duce a prezentat Regelui pe acei ofițeri, cari au luat parte în războiul din 77.

Primarul orașului după o vorbire scurtă i-a oferit Regelui în semn de omaj pâine și sare. Regele le-a primit cu cuvintele „la revedere”.

Dela gară Regele a plecat în oraș într-o trăsură cu marele duce Alexandrovici, ear' Principele moștenitor cu generalul Acseniev.

Peste tot locul au fost întâmpinați cu ovații din partea populațiunii. Regele și Principele Ferdinand după-ce au făcut mai multe vizite, au luat parte la un prânz festiv, ce s'a dat în onoarea Lor de către marele duce Sergiu Alexandrovici.

Aici s'au ținut earăși toaste și musica a intonat imnul român. Primirea și sărbările în Moscova au fost foarte frumoase.

În Chiev.

În calea Sa spre casă, Regele s'a oprit și în Chiev, unde asemenea s'au făcut sărbări în cinstea Românilor.

La gară au fost primiți de generalul Dragomirov, comandant-șef al trupelor circumscripției Chiev, de mai mulți alți generali și de autoritățile civile și militare.

După-ce s'a dat jos din tren Maiestatea Sa Regele Carol a trecut în revistă compania de onoare a regimentului basarabean, pe când musica cânta imnul național român.

Primarul a prezentat spoi pâinea și sarea M. S. Regelui, care a mulțumit cu bunăvoință.

Maiestatea Sa însoțit de generalul Dragomirov și A. Sa Regală Prințul cu admiralul Arseniev, s'au dus spoi la palatul imperial, unde s'a servit un dejun.

Apoi s'a făcut o plimbare în trăsură în parcul ce dă pe Dniepe, pe țărmurile căruia s'a tras un foc de rachete.

Orașul a fost decorat în mod minunat.

Cariera comercială.

Una dintre scrierile cele mai bune, care ne aduce mai mult folos material — e *cariera comercială*.

Această carieră însă, durere, la noi Românii e foarte negleasă, și foarte puțini din fiii neamului nostru se dedică negoțului. Dăm aci mai la vale, unele date foarte interesante, privitoare la aceea, că ce avem de a face, dacă voim a îmbrățișa această carieră — recomandându-le în atențiunea bunilor noștri cetitori.

În înțelesul legii comerciale din 1875, §. 55 al art. de lege XXXVII., condițiile de primire ale învățăcelilor de prăvălie sânt prescrise prin legea de industrie. În sensul acesteia, învățăcelii pot fi primiți la prăvălie numai dacă au 12 ani impliniți și știu ceti și scrie.

Primirea învățăcelilor se face pe baza învoielei dintre părinți și comerciant, și durata serviciului de învățare nu poate fi mai scurtă de 3 ani. În decursul acestor trei ani învățcelul urmează la școala inferioară comercială, respective școala învățăcelilor de prăvălie. Dacă învățcelul nu are nici două clase gimnasiale, trebuie să rămână cel puțin 4 ani învățcel, ca să asculte 1 an de curs pregător. Ajuns odată calfă (commis), are dreptul de a se supune examenului de primire pentru școalele medii comerciale sau academia comercială.

Sânt deci două cărări acum: Calfă rămâne mai departe în prăvălie, eventual își deschide însuși prăvălie, sau depune examenul de primire amintit, și se califică mai departe.

Acestea pentru cei-ce au două clase gimnasiale, respective 4 cl. elementare.

Tinerii absoluți de 3 clase ale școlii populare superioare, sau de 4 clase civile, reale sau gimnasiale, pot fi primiți în academiile comerciale medii.

Academii comerciale se află: în Brașov (de stat), Budapesta (patru), Cluj, Dobrițin, Fiume, etc

Școale comerciale medii: Brașov (românească), Budapesta (două), Făgăraș, Lipova, Mișcolț, Oradea-mare, Timișoara, Seghedin e'c.

Absolvenții acestor institute, calificați atât în teorie cât și în praxă, se pot aplica, ca comercianți de sine stătători, la societăți

de comerț mai mari, la întreprinderi industriale și de comunicațiune, la bănci etc.

Cariera această e cu atât mai recomandabilă, cu cât politica noastră economică a făcut frumoase progrese pe acest teren, și e dorit să se aplice la institutele noastre tot numai tineri de ai noștri. Absolvenții din chestie pe baza ordin. minist. din 1893, nr. 15.719 se bucură și de favorul de a se pute supune examenului de clasa VIII. gimn. sau reală, spre a face examen de maturitate.

Absolvenții de gimnasiu și școalele reale, precum și cei din școalele industriale și de agronomie pot urma la *cursul comercial special* în Budapesta (V. ker. Alkotmány-utca 12 sz.) Cursul durează un an și după depunerea examenului absolutul poate fi aplicat la orice întreprindere de comerț, bănci etc.

Pentru calificațiune mai înaltă absolvenții școlilor comerciale, sau ai cursului special comercial pot să urmeze la *academia orientală*. În acest institut se propun mai în detalii relațiile comerciale, etnografice din Orient cu deosebită considerare la limbile: română, sârbă, bulgară, turcă și neogrecă.

Cei-ce urmează la acest institut pot fi aplicați chiar și la oficiile consulare.

Studiile comerciale mai înalte se pot completa la institute din străinătate.

Aceste sânt în trăsuri generale treptele carierei comerciale. Incepând dela comerciantul mic, dela practicant până la directorul de bancă și până la puținii cu calificație mai înaltă pe acest teren, cariera comercială ni-se prezintă pretutindeni rentabilă.

Politica economică, inaugurată în deceniile din urmă, repetăm încă odată, e foarte îmbucurătoare. Și ar fi și mai îmbucurător, dacă peste alte două decenii ne vom alege cu o clasă comercială românească.

Va fi mai mult cu un element de putere și mai puținii bani românești vor trece în mâinile străinilor.

Resumăm: Cariera comercială o pot începe, ca învățăceli, băieți de 12 ani cari știu ceti și scrie, respective au absolvat două clase gimnasiale, cei cu 4 clase gimnasiale se pot înscrie la academia comercială și școalele comerciale, de unde es comptabili și oficianții de bancă. Cei cu opt clase gimnasiale și maturitate pot urma la cursul special de comerț, eventual la academia orientală din Budapesta sau în străinătate (Anvers, Paris). C.

De doruțu dela mândra
Nu 'mi bună mâncarea.

Cătu-'i lumea de bogată
N'am găsit mândră să-'mi placă,
Numai una am aflat
Și-aceea s'o măritat,
Că n'o știut de păcat.

Pe mine ce m'a mâncat?
Șapte fete dintr'un sat
Și-o puicuță de nevastă;
Dar' nevasta dracului
Mă spuse bărbatului,
Mă făcù ris satului.

Când eram în vremea mea
Șapte mândre-'mi trebuia,
Dar' acum ce-am rămas
Și cu una trag necaz.

Astă-vară la Ispas
Eram tinerel și gras,
Dar' acum ce-am rămas?
De m'ar pune la o oacă
Nu aș trage cât o cloacă,

De m'ar pune la cântar
N'aș trage cât un țînțar.

Nevasta, care-'i cu dracu,
Cu chindeu-'și leagă capu,
Ca să n'o bată bărbatu.

Săraci oi din turma mea
Cum vă mâncai cu mândra,
Săraci vaci și 4 boi
Vă dădai pe buze moi.

Din Tirnova.

Culese de Ioan Rusuforma.

Frunză verde lămn domnesc
Rău-'i mândră când doresc,
Că de-atâta vreme lungă
Poate dorul să m'ajungă,
Te-ai jurat că mă iubești
Și la mini nici nu gândești,
Gândești la alții străini
Și la mine nu mai vii,
Eu te-am blăstemat cu foc
De cel drag să n'ai noroc,

Tu să n'ai noroc de mine,
Cum n'am eu noroc de tine.

Bade nu te supăra,
Că eu tot nu m'oi lăsa
Până nu te-oi săruta,
Că maica m'a tot muștrat
La tine eu să nu caut,
Dar' acum n'are ce-'mi face
Pentru badea care-'mi place.
Te iubesc că ești frumos
Și neamu-'mi va fi fălos,
Nu iubesc pe fie-cine,
Să-'mi fac neamul de rușine.
Eu aștept vremea ce vine
Ca să te iubesc pe tine.
Fă astăzi ce vei pute,
Și astăzi când o n'sera
În grădin' te-oiu aștepta,
Și-'ți voi face cu plăcere
Dorința inimei tele,
Dorindu-mă-atâta vreme!

1848.

— Cronica anului. —

Seghedin, 28 Iulie.

Vestitului căpitan de tâlhari Rozsa Sándor 'i-s'a dat ertare totală pe lângă condițiunea, ca dimpreună cu cei 200 de soți ai lui să lupte contra insurgenților (sérbi) și să-și provadă însuși oamenii cu cele de lipsă. (Siebb. Bote nr. 88.)

Brașov, 29 Iulie.

Prin o ordinațiune guvernială se dispune, că Sașii și Românii din fundul regiu să fie scutiți de ori-ce dijmuire a productelor lor. (Siebb. Woch. nr. 61.)

Dela Murăș, 31 Iulie.

In spinarea bieților locuitori din *Sălcud* s'a pus ostășime sēcuiască. Solgăbirul n'a căpătat oameni la secere; s'a hotărît dară să se răsbune. S'a vorbit cu niște oameni să ceară dela popa »preînștiințare«, pe care poporul instigat a numit-o rea, și a aruncat-o. Atâta a fost destul, ca dl solgăbiru să ceară ostași și să-și pună în spinarea bieților Români, cari au ajuns aproape la sapă de lemn, făcându-li-se cheltueli numai în bani 450 fl. D'apoi altele! (Gaz. de Trans.)

Bistrița, 4 August.

Țeranii neîndreptățiți de veacuri prin deregătorile proprietărești mai adineaori s'au încercat să recupereze pădurile, cari oarecândva erau comunale. (Aceasta s'a întâmplat în mai multe sate). Dar' boierii au adus cătane, și 'i-au pedepsit cu *băta*. Așa la Șieu-mare au venit vre-o 60 soldați conduși de oficialii proprietarilor. Înzădar a protestat țărănimea în contra intrării lor *neavând poruncă dela Împăratul*, că au intrat. Sătenii au fugit în păduri, dar' fură prinși și readuși și la porunca oficialilor fură pedepsiți unii cu 10—50 bețe, alții fură legați și duși la Bistrița, unde este prinsoare comitatensă. — *Domnii acestia uită, că dieta a șters bătaia cu bețe.* (Din »Ellenör«.)

Abrud, 8 August.

Preotul *Simion Balint* e maltratată în chip neomenesc. Pe când se afla deținut aici, deodată s'a trezit că arde casa pe el.

Din Ernut.

Culese de *George Holom*.

Mândră când te-am iubit eu
N'ai zis nici un cuvânt rău,
Ear' dacă te-am părăsit
Tu din gură așa-ți grăit:
Că eu am fost foarte prost
Că te-am iubit numa' n post,
Iubească-te altu' n dulce
Să-și facă oamenii cruce,
Pe din sus de curmătură
Să vă faceți voi cunună,
Cunună din flori mărante
Să fiți voi de rîs la fete,
Cunună din tricolori
Să fiți de rîs la ficiori,
Cunună de-un cot de lată
Să fiți de rîs lumei toată.

Ungurii strigau că dînsul a pus foc și îl injurau. Cu deosebire senatorul L. Koncz îl maltrata, lovindu-l în spate cu patul puștei. Unii voiau să-l arunce legat în foc. Arseră 6 case. Balint fu pus apoi în prinsoare grea între furi și tâlhari. (Org. Naț. nr. 15.)

Pesta, 8 August.

Ministerul voeste să colonizeze pe Sēcuii din Ardeal în Ungaria, ca să o apere contra dușmanilor. În casa magnaților își exprimă Geczy temerea, că prin măsura aceasta se va slăbi neamul maghiar în Ardealul locuit în majoritate de Români și propune aducerea celor 60.000 de *Ciangăi* din Moldova. Din explicările lui Kossuth se vede, că ministrul a întreprins deja pașii de lipsă în direcțiunea aceasta. (Siebb. Woch. nr. 66.)

Brașov, 9 August.

Magistratul aduce la cunoștință publică ordinațiunea ministrului de interne nr. 549 dto 13 Iulie a. c., prin care interzice convocarea adunărilor populare înainte de a se fi cerut concesiune dela autoritățile locale, cărora are să le comunice și scopul adunării. (Siebb. Woch. nr. 66.)

DIN LUME.

Pacea între Spania și Statele-Unite.

Americanii după grele lupte au eșit în toate părțile învingători față de Spanioli, dar' cu deosebire în Cuba. Spania e silită a încheia pacea și s'au și făcut pași spre acest scop. Guvernul Statelor-Unite a pus următoarele condiții pentru Spanioli:

1. Cedarea în stăpânire americană a insulei Puerto-ricco și a tuturor insulelor spaniole vest-indice, cu excepția Cubei.
2. Încetarea suveranității spaniole în Cuba, unde se va institui un guvernament stabil.
3. Cedarea unei insule din grupul Ladroneilor, pentru stațiune de cărbuni și eventual tot spre acest scop cedarea uneia în Caroline.
4. Americanii nu iau asupra lor datoria de stat a insulelor Cuba și Puerto-ricco.
5. Americanii nu pretind despăgubire de răboiu.
6. Se exmite o comisiune americană-spaniolă pentru stabilirea condițiilor de pace cu observarea, ca trupele spaniole să se retragă imediat din Cuba și Puerto-ricco.

Se zice, că guvernul Spaniol, cu unele mici schimbări, e învoit să primească condițiile.

Până-când însă Spaniolii nu o spun aceasta, Americanii nu înceată a înainta cu oastea lor. Astfel au început cuprinderea insulei *Puerto-ricco*, unde au și debarcat și înaintează, fără a afla mare împotrivire.

De altă parte din Spania se vestește, că acolo partida lui *Don Carlos*, pretendent la tron, lucră din rășputerica se face rășcoală. În câteva locuri s'au și ivit cete de carliști rășculați. Stăpânirea trimite oaste în toate părțile.

SCRISORI.

Isprăvi gendărmărești.

Petridul-inferior, 1898 Iulie.

Domnule Redactor!

De multe-ori s'a scris prin „Foaia Poporului“, că ori ici, ori colo gendarmii au bătut și batjocorit pe bieții țărani români. Eată unele isprăvuri de-ale lor de pe la noi: Mai de-unăzi în *Petridul-de-sus* au bătut pe doi flăcăi, pe servitorul dlui Dumitru Glava și un altul. 'I-au bătut pe stradă în fața de față a multora, până-când au curs sângele din ei.

Pe Teodor Moisa din *Buha-Agris* în 25 Iulie 'I-au bătut de moarte. Și cum? S'au dus gendarmii la munte, unde era respectival păstorind vitele, și luându-l de lângă vite — l-au dus într'o desime mare prin pădure și legându-l — 'I-au bătut așa de rău, încât bietui om numai a doua zi s'a putut scula de acolo și și-a venit în fire, și cale de 20 chm. abia a venit în 2 zile. Acum bietul zace bolnav și pe vecie e nefericit, căci pânea de toate zilele nu 'și-o poate câștiga.

Pe un alt om din *Rachișul-român* 'I-au bătut earăși în anul trecut gendarmii, și acesta are 7 prunci toți mititei și numai biata muiere le câștigă hrana, căci bietul om e schilav din bătaie, nu poate lucra nimic. Înzădar 'i-au arătat pe gendarmi la mai marii lor, căci acestia sînt Unguri, martori unguri, gendarmi unguri, și omul a rămas și schilăvit și a și cheltuit.

Și încă căprarului Bánffy după moarte-i fi vor face o sərbătoare națională Ungurii pentru astfel de merite ce s'evirșește prin slujbașii lui.

Oare ortacii betyărului Rózsa Sándor făceau asemenea? Eu nu cred!

Nu-i vorba, că se pot lăuda Ungurii, că nu-i nicăiri în lume ca în Ungaria lor; și putem fi îndestulați noi Români cu soartea noastră, că ne fericesc de minune!! Oare până-când tot așa? *Abon. 1190.*

Stări triste.

Sâmbăta-de-jos, în Iulie 1898.

Stimate Dle Redactor!

În 30 Septemvrie a. c. implinesc doi ani de când mă aflu ca neguțător în această mică comună românească, după sfatul unor oameni (așa credeam) binevoitori, cari 'mi-au făgăduit, că-mi dau tot spriginul și că casa comunală, care are și licență, 'mi-o vor pune la dispoziție, adecă comuna mă va angaja, ca poporul să nu mai fie ca până aci exploatat de străini! (Bine să se însemne, că din grație mai înaltă aici, la 87 de familii, avem cinci cărcime, trei Jidaai și doi Români!)

Când am sosit 'mi-am deschis prăvălioara în casele bisericii lângă primărie, se înțelege fără a ave cărcimă, căci licența comunei era dată în folosință Jidanului *Kohn*, pentru prețul bagatel de 20 fl. pe an!...

De casele comunei, cari la 10 tombric era să le primesc reparate și în bunăstare pentru cărcimă, nime nu se interesa. La stăruința mea însă, primăria a făcut câte ceva, eu ca meșter de măsurit, cu învoirea primăriei am reparat toate și le-am făcut așa cum cere trebuința. Pe la finele lui Noemvrie am isprăvit totul. Prin Septemvrie, primăria pe lângă testimoniul meu de moralitate dat de on. primărie a comunei Săliștei mă însușuă la direcțiunea financiară în Brașov ca conducătorul cărcimei comunale.

Cu un cuvânt erau toate puse la cale, rămânea numai să se înceapă vânzarea beuturilor. Toți oamenii din comună în toată ziua întrebau atât pe primar cât și pe mine, că ce

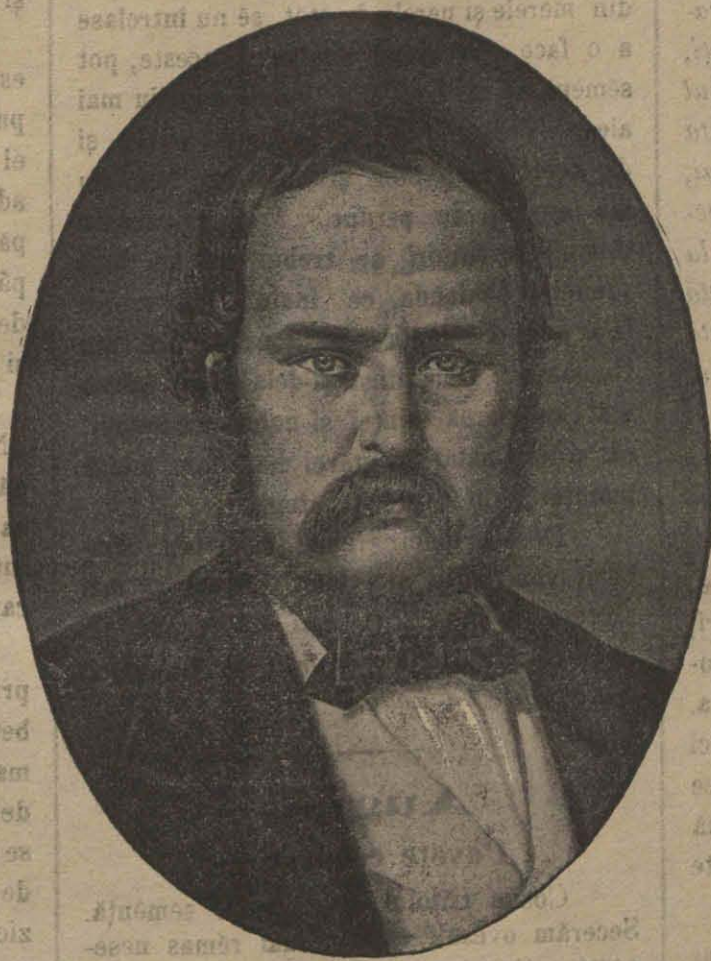
e de cărcima comunei de nu se mai deschide?! Văzând Jidani că nu e glumă, spriginiți de cei tari din Făgăraș, zădărnicesc instituirea mea ca birtaș și se împotrivesc cu toată puterea de-a da înapoi licența comunei, ba chiar părăsesc comuna, zicând că licența au vândut-o Jidanului. Umblat-am împreună cu primăria în dreapta și în stânga pe la comisar, pe la direcțiune, eșit-a prim-pretorul de două-ori la fața locului, spre a constata faptul, făcutu-s'au spese peste spese, ceartă și vorbe grele de cătră popor la adresa primăriei, dar' în cele din urmă totuși după șapte luni de zile de luptă, comuna ca prin minune și recapătă licența și eu sînt recunoscut ca conducătorul de afaceri al cărcimei comunale! La această veste neașteptată era în comună o bucurie de nedescris. În ziua de 40 de Sfinți mucenici, după-ce s'au făcut de cătră dl Vasile Mușat, preotul local, o feștanie, am deschis cărcima comunei, a fost o adevărată sărbătoare, o bucurie generală!! Care va se zică am învins contrarii. Crescut și trăit ca meseriaș mai mult timp între, străini, dar' ca unul care neam de neamul meu în astfel de treabă nu am fost și beuturi în viața mea un am vîndut, nu am cunoscut îndeajuns fătăriile oamenilor, nici prin minte vredodată nu 'mi-a trecut, că aceia cari azi se bucură la deschiderea cărcimei și la darea aldămașului, mâne vor fi pîrătorii contra intereselor mele și ale lor comunale.

M'am angajat verbal cu primăria și reprezentanța, ca să dau ca percente din vînzarea beuturilor pe an suma de 120 fl. v. a., pe un period de cinci ani, toți oamenii din comună au fost mulțumiți, căci pîna aci comuna primia pentru case, ca chirie suma bagatelă de 20—30 fl. v. a., așa că nu s'a ivit nici un recurs!.. Pe zi ce mergea mă învățam a cunoaște firea oamenilor din comună și răutatea onore, cari 'mi-au făcut mai multe neplăceri. Dintre cei voitori de rău, erau și doi din reprezentanță. Stînd lucrurile astfel, 'mi-am zis: Cu acești oameni, cu contractul verbal nu fac nimic, și ca să fiu mai sigur am stăruit pe lîngă dl primar, de ne-am dus împreună la dl avocat Dr. I. Șenchea în Făgăraș, și ne-am făcut un contract în scris, care în ședința dela 18 Iulie 1897 a reprezentanței comunale a fost aprobat și subscris de întregă reprezentanță, și de astădată nu s'a ivit nici un protest sau recurs, în termenul prescripș de lege. Dar' răutatea în cei răi stă și rămîne!...

Un locuitor cu numele Ioan Zaharie, suplent în comitet și fost primar, venia ameșit de beutură (așa 'mi-se spunea, că invitat de Jidani), îmi spărgea sticle și giamuri și mă înjura zicîndu-mi: „Du-te de aici, venetieule, avem om, care ne dă 200 fl., vezi și te cară de aici!“ Tot asemenea Andreiu Stan, membru în reprezentanță și tot așa de voitor de bine ca și I. Zaharie, atât al comunei cât și al meu, a declarat în fața noastră a mai multora, că Jidanul Samuel Neumann a fîgăduit comunei 200 fl. v. a. chirie pe an, numai comuna să mă scoată din cărcimă, adică să strice contractul. Pe Ioan Zaharie pentru purtarea lui mișelească l-am dat judecătoriei și acum mă odihnesc de el. (Va urma).

Andreiu Murășanu.

În legătură și ca întregire la ilustrațiile din cei doi numeri de pe urmă ai *Foii Poporului*, dăm azi portretul poetului nostru, *Andreiu Murășanu*. El s'a născut în anul 1816 în Bistriță, unde își făcî studiile gimnasiale, apoi trecî la Blaj, unde absolvă teologia, în anul 1838. Abia gătă cursul teologic și fu chemat la Brașov, ca învățător la școala capelei din cetate, apoi fu ales ca profesor. Mai târziu, în anul 1850 se mută la Sibiu. El muri în toamna anului 1863 și fu înmormîntat în cimiterul din Groaveri în Brașov, unde 'i-s'a ridicat un frumos monument. Murășanu și-a început lucrarea literară în Brașov, publicînd poesii în »Gazeta de Transilvania«, care eșia acolo, redactată de vestitul nostru scriitor George Barițiu, apoi a scris și în »Foaia pentru minte, inimă și literatură«.

Andreiu Murășanu.

Poesiile publicate astfel rînd pe rînd, la stăruința mai multora, și-le-a scos într'un volum la 1862, fiind premiat din partea »Asociațiunii transilvane«. În urmă ele au mai fost scoase încă odată, târziu după moartea poetului. Între aceste este și poesia »Deșteaptă-te Române«, care e scrisă cu atîta energie și iubire de neam, încât, după-cum a zis un critic, dacă Murășanu ar fi făcut-o numai pe aceasta singură, 'i-ar fi rămas numele neperitor.

Peste tot Murășanu a fost în toată viața sa stăpînit de o vie iubire de neam și îngrijit de soartea acestuia, ceea-ce ese la iveală în mai multe locuri în poesiiile sale.

Astfel, este ca să amintim numai una, poesia: »Dorul meu«, în care îngrijat de soartea poporului român zice:

»Dorire-aș după moarte
»Să n'vii la zeci de ani;
»Si-atunci să vîd, ce soarte
»Au frații mei Romani!

PARTEA ECONOMICĂ.

Plugul are să-și urmeze secerej.

Punerea miriștei sub breazdă e de mare însemnătate în economie; dar' cel mai mare folos se poate trage din această lucrare numai îndeplinindu-o îndată după seceriș, când pămîntul e încă moale și fraged. În această împrejurare aratul se poate face numai puțin adînc — ceea ce e mai bine — pe când mai târziu, după-ce pămîntul se uscă, nu se poate face arătura, numai la suprafață. Și tocmai aceasta e ținta de căpetenie, pentru-că cu chipul acesta sēmînta de buruieni și de iarbă, cum și grăunțele căzute incolțesc și rêsar îngrabă. Buruienile rêsărite se pustiesc prin grăpat; ear' ce rămîne servește ca bună pășune.

Greșeala cea mai mare, care o săvîrșesc plugarii cu acest prilej, stă în aceea, că ară prea afund, astfel că sēmînturile cele mărunte nu pot incolți și rêsări. Pe pămînturi ușoare, în locul plugului, se poate întrebuița o grapă grea de fer, sau mai bine un plug polibrăzdar cu cultivător sau extirpător.

Adunați simburi de poame!

Vor fi puțini acei săteni ai noștri, cari să n'aibă măcar o grădină mai mare sau mai mică în apropierea casei; dar', pe cât de îmbucurătoare e împrejurarea, că grădinile nu lipsesc sătenilor, tot atîta de întristător trebuie să ne atingă inimile lipsa unei culturi în toată regula a celor mai multe din ele. Nici pomi, nici legumi nu se vîd în unele grădini dela sate; în unele crește măcar iarbă, ear' în altele numai buruieni.

Sînt, ce e drept, și comune, ale căror locuitori se îndeletnicesc cu prăsirea și altoirea pomilor, dar' în cele mai multe nici vorbă de creșterea lor. Nici măcar școala nu-și are grădina sa cultivată din partea învățătorului și școlarilor, ca pildă vrednică de urmat.

Și pe când aceasta e starea faptică în Ardeal și celelalte părți locuite de Români ale Ungariei, pe atunci în România ne aduc mari laude pentru buna economie, ce — se zice — că am purta-o. Așa o gazetă economică de frunte, între altele scrie: »Cine a avut ocaziune a visita pe frații noștri din Transilvania și n'a rămas surprins de modul cum știu dînșii a cultiva pămîntul?«

»Causa pentru care au ajuns așa departe în ce privește cultura pămîntului este, că nu există școală rurală, care să

nu aibă grădinița ei, unde copiii și copilele învață pe teren și pun în practică cele învățate în teorie; nu se spune numai pe de rost, cum se face pe la noi”.

Doamne, fericiți am fi, stând lucrurile astfel, cum scrie gazeta *Jurnalul societății centrale agricole*, nrul 81 a. c.; dar noi știm bine, că treaba stă la noi tocmai întors. Pentru-ca însă se nu creadă cineva, că spunem un neadevăr, vom cita și o judecată scoasă din o gazetă de ale noastre. *Unirea din Blaj*, nrul 30 a. c., scrie într'un loc: „În ceea-ce privește pomăritul, s'a constatat, că acestui ram prea folositor de economie, pe lângă toate stăruințele și pe lângă toate măsurile luate în scopul promovării lui, nici în anul școlar trecut nu i-s'a dat atențiunea, ce i-se cuvine; în unele parochii nici acum nu există școli de pomărit, ear' în alte locuri învățătorii cred a-și fi făcut datoria în astă privință arătând cu ocaziunea examenelor un număr ridicul de pădureți, eventual câțiva altoi. De aceea senatul școlar protopopesc, pentru a se face odată un început serios în privința pomăritului, a luat energica dispoziție, ca acei învățători, cari cu ocaziunea examenelor dela finea anului școlar viitor nu vor arăta în școala de pomărit, acolo unde există loc suficient, cel puțin 300 pădureți, se cadă sub pedeapsă disciplinară”.

Această judecată este adusă cu privire la învățătorii dintr'un protopopiat; dar ea se poate aplica, fără nici un păcat, asupra școlilor din toate protopopiatele. Tare mic e numărul acelor învățători, cari s'au ocupat înadins cu practica pomăritului, legumăritului, stupăritului ș. a. în grădina școlară. Prin urmare nici poporul sătean n'a avut dela cine se iee pildă în această privință; din care pricină grădinile în cea mai mare parte lasă foarte mult de dorit.

În *Foaia Poporului* am îndrumat neîntrerupt, îndeosebi pe învățători și pe plugari să se gândească mai bine asupra rului și sărăciei, în care înoată poporul nostru în lipsa unei culturi raționale (în regulă) a grădinilor. De altă parte am arătat adese-ori darul și binecuvântarea lui D-zeu, cari vor urma negreșit asupra tuturor, când grădinile vor fi pline cu tot soiul de pomi și legume. Căci o grădină, care azi — prin iarba ei — aduce 10—20 fl., cu pomi și legumi poate să aducă după câțiva ani înzecit mai mult.

Acestea avându-le în vedere, ne adresăm din nou către toți învățătorii, preoții, fruntașii comunelor noastre și către toți plugarii, îndemnându-i să cumpenească mai cu temei folosul cultivării grădinilor și să nu iee lucrurile numai în mod ușoratic. Timpurile sânt din seamă afară grele și tot ca pân'acum nu mai merge; trebuie să ne înmulțim isvoarele de câștig. Ear' cultivarea grădinilor ne va duce ne-

smintit în cel mai apropiat viitor la îmbunătățirea soartei noastre.

Spre acest sfârșit, după-ce grădinile nu ne lipsesc, un lucru de căpetenie este adunarea simburilor de poame. Timpul cel mai potrivit este de aici înainte, după-ce poamele s'au copt.

Nu e om, nu e copil, care se nu mănânce mere, pere ș. a. poame; dar puțini se gândesc cu acel prilej, că din simburii, cari ei îi înghit sau îi aruncă împrenă cu coceanul, păstrându-i și sămânându-i într'un colț al grădinei, ar pute ajunge în scurt timp, pe lângă puțina grije și osteneală la tot atâția pomi.

Simburii sânt buni de sămână, când poamele s'au copt și ei sânt negri. Din ori-ce simburi se pot prăsi pomi; dar pomii cei mai trainici se prăsesc din simburi de poame pădurețe. Cine are deci prilej de a aduna simburi de acestia din merele și perele de oțet, să nu întrelase a o face. Neavând poame de aceste, pot sămâna și simburi din poame de soiu mai ales. Vorba e să ne apucăm odată și de acest lucru bun și folositor, că nu mai e timp de pierdut. Mai cu seamă domnii învățători ar trebui să se facă vrednici de lauda, ce înainte de vreme le-a adus-o numita gazetă economică din România. Dela dînșii și dela preoți atrnă atât luminarea minții și nobilarea inimii, cât și îmbunătățirea stărei materiale, adecă înaintarea în avere a sătenilor.

Despre cum trebuie sămânați simburii vom scrie altă-dată. Acum vă mai zicem: *Adunați cât mai mulți simburi de poame până nu e prea târziu, adecă până aveți de unde.*

August.

Povețe economice.

Cosim trifoiul, cel pentru sămână. Secerăm ovėsul, ce ne-a mai rămas nescerat. Ogorim, sămânăm rapiță și sfârșim culesul de cânepă, în și mac. Continuăm cu ocularea pomșorilor, ear' la 2 săptămâni deslegăm ochii. Săpăm în jurul pomilor mai tineri. Uscăm simburii dela poamele carnoase și-i sămânăm fără de amânare. Culegem din grădină toate sămânțele coapte, smulgem ceapa și strămutăm rădăcinile de fragi. Săpăm viia pentru a 3-a oară și o legăm, ear' vițele de prisos le delăturăm. Stupii cei plini îi golim de faguri, ear' albinele le împreună cu alți stupi. Strângem jir din păduri. Uscăm poame și fasole pe iarnă.

De-ale vremii.

Negura de pe livezi și rfuri, de se arată după apunerea soarelui, înseamnă timp bun, statornic. Ploaia din August subție vinul. Vânturile de mează-noapte aduc timp statornic. Dacă timpul în ziua Sf. Fotie (12/24 August) va fi frumos, și toamna va fi frumoasă. Dacă barza (cocostircul) cloncăne, va ploua.

Când sânt alune multe, însemnează iarnă grea pe viitor.

Asigurările de viață.

(Urmare și fine).

Oamenii, cari trăesc mult, a căror casă nu arde, cari nu au pagube prin grindină, la cari nu le moare din vite, cari socotesc, că ei ar fi plătit mai mult pentru asigurări decât li-s'a dat lor, sau că ei dela asigurare nu au căpătat nimic, acestia păcătuiesc față de Dumnezeu, care i-a învrednicit cu acest noroc, alții s'ar bucura de așa ceva, și dacă s'ar pute cumpăra acest noroc, cât nu ar da ei pentru el. Să nu zicem, că creștinul să nu se îngrijească de viitor, și să-i pună încrederea numai în providență. Aceasta este o interpretare greșită a evangheliei. Ce este oprit, aceasta este iubirea exagerată spre avuție, este grija exclusivă pentru bunurile pământești. Religiuinea nu oprește a aduna avere pe cale dreaptă și prin iubire creștinească.

Pe basa iubirii creștinești fiecare om este dator a ajuta pe semenul seu după puterile lui. Cu atât mai mult este el obligat a ajuta pe deaproapele seu, adecă pe familia sa. Dacă datorința unui părinte este de a se îngriji de copiii lui până trăește, nu mai puțin este dator de a se îngriji și de aceea, ca familia lui și după moarte-i să fie îndestulată.

Sfântul apostol Pavel de aceea zice: „Nu copiii să adune avere părinților, ci părinții copilor”. Părinții să muncească, ca să dea copilor o stare, o meserie, bine înțeles că după starea părintelui și aplicarea copilului.

Părinții fac un păcat neiertat, dacă prin trândăvie, cheltueli zădarnice, lene, beție și altele, ajung în stare de a nu mai pute îndeplini datorința importantă de tată de familie. Îndată-ce cineva nu se îngrijește de ai sei, acela s'a lăpădat de creștinism și e mai rău ca un păgân, zice sfânta scriptură.

Linistea cea mare, care domni în decursul acestei vorbiri, mai dură încă câțva timp, după-ce încetase preotul de a vorbi. Lui nenea George i-se putea ceti cum se cade din față, că i-s'au schimbat părerile.

Notarul declară inspectorului, că este învoit a primi o agentură.

Cei de față spuneau notarului, că în scurtă vreme vor veni să încheie contracte de asigurare.

Ciasurile de seară au trecut ca vântul, era deja destul de târziu și învățătorul ambulant totuși ar fi mai vorbit bucurios despre asigurare cu țeranii.

Ca încheiere a discuțiunii le zise învățătorul, că nimic nu e mai bine, ca fiecare să caute a înțelege frumosul proverb:

„Ce poți face astăzi, să nu amâni pe mâine, căci nicăiri nu se poate mai bine și mai înțelepțește aplica acest proverb, decât la asigurările de viață”.

București.

Sfaturi economice.

Folosul puilor de găină în grădina de pomi.

Găinile și puii de găină fac un foarte bun serviciu în grădina de pomi, pe când în cea de legumi și flori strică prin răcătul lor. În grădina de pomi adună: gândaci, vermi și larve, încât folosul nu se poate calcula. Cu nimicirea fiecărei omide, a fiecărei larve, pe cari puii le caută peste tot locul, s'a asigurat pentru anul viitor sănătatea unui pom și s'a mântuit recolta următoare de păgubitoarele insecte.

Culegătoare de poame.

Pentru-ca poamele să se poată ține bine trebuie să fie culese cu mâna, ear' unde nu putem ajunge cu mâna sunt de a se folosi culegătoare anume, cari constau din 2 cujbe de drot încordate împreună; aceste apucă poama de coadă făcându-o să cadă într'un săculeț imprăvitat pe numitele cujbe. Culegătoarea aceasta se pune în virful unui laț destul de lung și se trage de o sfornică, cu chipul acesta fiind totul gata. Astfel de culegătoare sunt de mare folos. Ele constau 1 fl.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

Abonent 6148. Taxa de 15 cr. de copil la fondul de pensiiune învățătoresc trebuie să o plătească fiecare părinte, dacă la școală funcționează un învățător înscris la fondul de pensiiune. O poate plăti însă comuna politică ori biserica. — Cvinvenalul de 50 florini are să-l capete fiecare învățător, care împlinește 5 ani de serviciu în 1 Octomvrie 1898. Ce privește neregularitățile dela cassa bisericeii și în serviciul divin, adresați-vă la di protopop, ca for competent, a le sana.

Abonent 6407, Vulcești. Adresați-vă cu o rugare către comisiunea silvanală a comitatului, arătând că aspra opreliște vă nimicește.

Abonentului I. M. Șerban în Lissa. Ne pui două întrebări: 1. Care gunoiu măiestrit să potrivește pentru trifoiu? etc. și cari pluguri schimbătoare sunt mai bune. 2. Afară de academia de silvicultură din Șemniț, ce școale de pădurărit se mai află la noi?

La întrebarea dintăiu îți răspundem: Dintre gunoierile măiestrite se potrivește mai bine pentru trifoiu *Sgura lui Toma* și *Kainita*, cari ar trebui date în măsură cât mai mare pentru a căpăta roade bogate. La un juger se cer cam câte 1000 chlg. din fiecare și tot atăta făină de var ars. Acest îngrășământ ține 4—5 ani.

Aceste îngrășăminte se dau toamna și totdeauna cu mult înainte de sămănat, pentru-ca ele să se poată disolva (topi) și reduce în pământ. După luna lui Februarie însă aplicarea îngrășămintelor peste tot să nu se facă.

În Ungaria se capătă astfel de gunoieri la „*Hungaria*“, societate pe acții pentru gunoierile măiestrite în Budapesta. Altă firmă este *B. Margulics et Co.*, Viena, IV/I., *Technikerstrasse 5*, și *A. Schram*, Praga, Central-

Bureau, *Heinrichsgasse 27*, de unde cerând îți se vor trimite prețuri curente, din cari vei vedea cât costează și alte soiuri de îngrășăminte măiestrite.

Precum am scris și altă-dată, va fi bine să faceți probe cu 5—10 kilograme, înainte de a băga sumedenie de bani în astfel de îngrășăminte, pentru-că mai sunt de a se lua în considerațiune și natura locului ș. a. o mulțime de împrejurări și chiar de aceea cu înoirile nu e de a se urma în ruptul capului.

Scrit, că plugurile schimbătoare nu sunt destul de practice și perfecte, din care cauză mulți le părăsesc, întorcându-se ear' la cele de lemn. Ne întrebi apoi, că se află un plug schimbător mai perfect, ca cele anunțate în cataloagele fabricilor din Sibiu, unde și cu ce preț?

Este îndeobște părerea, că plugul schimbător nu face arătura așa bună, așa sistematică, ca cel neschimbător sau într'o brazdă. Scăderea cea mai mare a lui este, că adună pământul la mijloc și arătura se sfirșește întotdeauna cu 2 brazde goale.

Între plugurile cele mai bune, cari adevărat intrunesc toate cerințele, se numără: plugul rajol de oțel al lui *Rudolf Sack* în *Plagwitz* lângă *Lipsca*, plugul rajol de *Clayton și Shuttleworth* în *Viena*, deasemenea plugul cu daltă al lui *Eckert* în *Berlin*. Cel dintăiu costează la 30 fl., al doilea tot atăta și al treilea peste 50 fl., împreună cu porto postal ceva și mai mult.

Altecum nu e lucru ușor a introduce soiuri noue de pluguri și mai cu seamă pentru noi Români, cari neavând reuniuni și tovărășii agricole, menite anume pentru a face încercări cu pluguri, mașine fel și fel etc., unul câte unul se află mai cu anevoie îndemnat a se băga în cheltueli înainte de a cunoaște îndeplin bunătatea sculei ce o cumpără. De altfel e rău și că nu se găsesc oameni pe la sate, cari să descrie scăderile plugului cutare și cutare; căci cu chipul acesta multe s'ar pute îndrepta?

La a doua întrebare eată răspunsul nostru:

I. *Institute de învățământ economice mai înalte sunt:*

1. Erdészeti akadémiá Szemniț.
2. Állatorvosi akadémiá Budapesten.
3. Gazdasági akadémiá Magyar-Óvárott.
4. Debreczeni gazdasági tanintézet.
5. Kassai „ „
6. Keszthelyi „ „
7. Kolozsmonostori „ „

II. *Școale economice de stat (földmives iskolák)* în: *Ada, Geoagiu, Csákovár, Debreczen, Pápa, Szerb Nagy-Szent-Mik'ós, Rimaszombat, Szent-Imre și Zsitva-Ujfalú.*

Școale economice comunale sau ale privășilor în: *Bistrița, Feldioara (lângă Brașov), Mediaș și școala de economie a comitatului Sibiu.*

III. *Școale pentru pădurari sunt:*

1. Erdőőri szakisk. Kir. Hal. (Szeged).
2. „ „ Liptó Újvárt.
3. „ „ Vad. erd. (Temesv.)

În academiilor se primesc tineri absoluți de școalele medii, în cele de sub I. p. 4—7, precum credem, cei cu 4 clase gimnasiale etc. În cele de sub II. și III. poate că și cu pregătiri mai puțin. La cea din Sibiu știm, că se primesc numai tineri din comitatul Sibiului, cari știu ceti și scrie. Pentru informațiuni mai detaliate adresați-vă direcțiunilor acelor școale.

Știri economice.

Un dușman al cânepii. Pentru cânepă s'a ivit o nouă primejdie. În părțile de meazăzi ale Ungariei se prășește multă cânepă. Din comitatul *Baciu* se scrie, că pe acolo în mai multe părți cânepa s'a înegrit și s'a vestejit, îndoindu-se la mijloc. Dacă rupem firul de cânepă, aflăm în el un verme, care produce vestejirea cânepii. Se zice, că vermele amenință și cucuruzele.

Roada tăbacului va fi vara aceasta bună. După-cum se vestește din toate părțile, dacă vremea va fi bună, tăbacul va da o roadă foarte mulțumitoare în toate privințele.

Exportul de vite din România. *Deutsche Zeitung* din *Viena* scrie, că consiliul comunal din *Viena* a primit propunerea, de a interveni în modul cel mai energic pe lângă guvern, pentru deschiderea graniței românești, spre a se importa vite din România. În România vitele sunt lipsite de ori-ce boale lipicioase, ear' măsurile luate în contra boalelor sunt din cele mai bune. Închiderea graniței s'a făcut numai de dragul Ungariei, pentru înaintarea viticulturii ungurești, sau mai bine zis pentru îmbogățirea negustorilor jidovi-ungurești. Mai ales populațiunea din *Viena* a avut să simtă urmările, scumpindu-se carnea.

Albinele prevestitoare de vreme. Dacă albinele nu es din stupul lor, e semn, că are să plouă, deși e senin. Dacă chiar pe timp tare frumos, albinele intră repede, în roiuri, în stupi, e semn, că se apropie o furtună. Dacă albinele es afară des de dimineață, cu toate că vremea e posomorită, e semn, că timpul are să fie frumos. Albinele mai au darul să cunoască la începutul toamnei, de va fi iarna grea sau nu. Dacă are să fie iarna tare friguroasă, albinele închid tare urdinișul cu ceară, lăsând numai o borticică, ce de abia se vede. Ear' dacă iarna are să fie moale, urdinișul stupului rămâne destupat.

Roadă viilor. Anul trecut roadă viilor a fost cât se poate de slabă. Față cu anul 1896 a eșit 318 mii de hectolitri mai puțin vin. Anul acesta e ceva mai bună roadă, dar' totuși e slabă față de anii roditori de mai nainte. În multe părți a stricat viilor grin-dina, ear' filoxera, peronospora și alte boale de vii au împedecat dezvoltarea vițelor. Boalele aceste au făcut mari pustiiri în vii, cam de 20 de ani încoace. Paguba din acest restimp se urcă la 600—700 milioane fl.

O călătorie la Ierusalim.

Făcută de *Constantin Oprean* din *Poiana-Sibiu*. Lui, scrisă după povestirea lui *Oprean*, de *Iosif Mărian*, învățător în *Mihalț*.

I.

Eu *Constantin Oprean*, învrednicit fiind din partea prea bunului Dumnezeu, de a face în anul 1887 o călătorie la locurile cele sfinte, unde a viețuit, pățimit și murit pentru mântuirea noastră Domnul nostru *Isus Christos*, crezând că on. public cetitor îi voi face o bună plăcere, m'am hotărât a o da spre publicare.

Această călătorie am început-o în 15 Noemvrie 1887 din orașelul *Militopoli*, ce se află în partea de meazăzi a Rusiei, de unde după 12 ore de călătorie cu trenul, am sosit în orașul de pe țărmul mării *Sevastopol*. De aci *Duminecă* dimineața la 9 ore, m'am

Imbarcat pe un vapor rusesc, cu numele „Alexandru al II-lea“, care mergea la „Constantinopol“ sau „Târgigrad“

Constantinopolul e un oraș mare, lângă strîmtura de „Bosfor“, este capitala și reședința Sultanului turcesc și a Patriarhului greco-oriental (grec), are port de mare. Aici am ajuns Lunea pe la 3 ore după amiază.

Fiindcă vapoarele nu se pot apropia nici-când până la țerm, noi, cari am fost pe vaporul rusesc am fost așteptați cu luntrițele cele mici din partea unor călugări ruși. Aceștia ne-au condus la mănăstirea sfântului „Panteleimon“, unde am avut cuartirul, dimpreună cu cele de lipsă pe timp de 5 zile, cât am petrecut acolo, necheltuind nimic decât, dacă am dat ceva puțin la mănăstire.

Edificiile mai însemnate din acest oraș sînt: Biserica sfîntei „Sofii“, care mai demult a fost a creștinilor, ear' după ce în anul 1453 Târgigradul căzu în mâinile Turcilor, Turcii o au prefăcut în geamie (biserică) de-a lor. E cu etaj; aici merge în toată Vineria Sultanul de se roagă. Deși e prefăcută în geamie turcească, totuși despărțimintele, ce le-a avut când a fost ea biserică creștină, le are și astăzi, și deși pictura creștină a fost spoiată din partea Turcilor, totuși se mai poate vedea încă și acum. În mijlocul ei se află o fântână, din care se sloboade apa pe cep. Înaintea altarului se află o lumină de ceară, a cărei grosime este cam 10 cm. și lungimea 1 metru și jumătate, aceasta a rămas aici de pe timpul creștinilor. Despre edificarea acestei biserici pompoase se zice, că ar fi lucrat la ea vreme de 15 ani, pe fiște-care an câte 30.000 oameni. Când intri în lăuntru trebuie, după obiceiul mohamedanilor, să lapezi încălțămintele, și astfel numai în ciorapi se intri, la din contră trebuie să tragi pe picior niște pantofi, cari îți se servesc din partea Turcului, care e acolo. Cu încălțămintele, cu care umbli pe afară, nu îți se dă voie să intri.

Alt edificiu pompos este patriarhia gr.-or. În biserică de aici se află, jumătate din columna, de care a fost legat Domnul nostru Isus Christos. Tot aici se mai află o icoană, de pe timpul celor 4 evangheliști, și catedrala (amvonul) sfântului Ioan „Gură de aur“, care e făcută din lemn și e foarte frumos gravată în figuri de tot soiul. Este mai departe palatul sau reședința Sultanului, care e foarte frumoasă. Porțile dela intrare sînt din marmoră albă, și aurite.

Întreg orașul numără la 1 milion de locuitori, poți zice, că e frumos. Dar' stradele sînt foarte strîmte și necurățite, ba în cele mai multe locuri, zac pe ele atîția câni, încât te împedeci de ei. (Va urma.)

Teara-Noastră.

Descrierea Ardealului spre mează-noapte dela Mură de
de
SILVESCU Moldovan.

Pe valea Runcului și a Ocolîșului.

(Urmare).

Din Scărișoare își iau obârșia mai multe vălcele. Astfel este valea Scărișoarelor, care mai în jos împreunându-se cu câteva păraie, ia numirea de Pociovaliște și se varsă în valea Ocolîșului, dinsus de comuna Ocolîș. Dacă mergem pe această vale în jos, vom da în calea noastră de o strîmtura, care se numește Cheia Pociovaliștei. În dreapta văii se estinde un șir de munți, cu numele Pinet, numiți astfel fiindcă sînt acoperiți în parte mare cu pini (un soi de brad). În stîncile lor se află

cîteva peșteri. În stînga văii se înalță Tâlvele. Stîncile Pinetului și ale Tâlvelor, apropiindu-se la Pociovaliște, formează cheia, care pe unele locuri este atît de strîmtă, încât nu putem străbate decît prin apă sau călcînd pe tre-cetoare.

Un alt riulet mai însemnat este valea Belioarei. Din Scărișoare își iau obârșia două riulete cu acest nume. Unul spală poalele de meazăzi ale Scărișoarelor și se varsă în valea Poșăgii; pe valea aceasta e așezat satul Belioara. A doua vale cu acest nume isvorește de partea cealaltă a Scărișoarelor și-și împreună valurile cu valea Runcului. Dacă urmăm cursul acestei văi, sosim la comuna Lunca-largă, așezată pe valea Runcului, care mai în jos ia numirea de valea Ocolîșului, și se varsă în Arieș.

Pe valea aceasta vom da earăși de frumuseți și rarități naturale deosebite. Valea Runcului sau a Ocolîșului se alcătuește din valea Tisa, care isvorește din Colțul-Ungurului, și din valea Boului. Pe malul ei e așezată, la un loc mai larg, comuna Lunca-largă, în o poziție pitorească, fiind încunjurată de toate părțile cu dealuri. Dela Lunca în jos, valea începe a se strîmta, stîncile dealurilor împreună se apropie și strîmtoresc valea, formînd una dintre cele mai frumoase chei ale Ardealului, cheia Runcului, numită astfel după comuna Runcu, care e așezată la capătul din jos al ei. Cheia Runcului, cu puternicii pîreți de stîncă ce o alcătuesc, ne prezintă priveliști admirabile și totodată înfrîtoare, avînd asemănare cu cea mai însemnată cheie a Ardealului, cu cheia Turzii. Ea este mai mică decît aceasta, dar' sceneriile, ce ni-le înfățișează, par a fi mai răpitoare, decît cele din cheia Turzii. De-alungul ei se așterne pe malul apei spumegătoare un drum îngust pe care se face comunicația.

Cam pe la mijlocul cheii, pe partea dreaptă, pîretele de stîncă se vede puțin boltit, ear' sub boltitură, la o înălțime considerabilă se zărește gura unei peșteri. Este o peșteră de stalactiți. În ea nu putem pătrunde decît cu ajutorul scăriilor. Fața și pîreții ei sînt plini de umezeală, astfel că rămînerea în interiorul ei e neplăcută.

Străbătînd prin cheia Runcului, sosim la comuna Runcu și mai în jos la Ocolîșul-mare. De aici este aproape valea Arieșului.

Locuitorii. Portul din Ocolîș.

Ocolîșul-mare are 849 de locuitori; celelalte comune de pe valea Ocolîșului și a Poșăgii sînt mai mici. Locuitorii sînt toți Români. Ei se ocupă cu economia și creșterea vitelor. Cei din Runc și Lunca-largă se mai ocupă și cu transportarea de scînduri, lațuri sau trunchi de brad la piața cea mai apropiată, la Turda; unii din ei fac și cărbuni și-și vînd de obicei tot în Turda. În Ocolîș este înfloritoare economia de vite; aici se află numeroase turme de oi, avînd Ocolîșenii fînațe și pășuni extinse.

Portul Ocolîșenilor e următorul:

Portul bărbătesc.

Bărbații poartă pîr lung, cu cărare pe mijlocul capului; tinerii încep a purta pîr mai scurt. Capul și-l acoper cu cloape (pălării) bore, numite astfel pentru-că marginile sînt ridicate în sus, încât stau la aceeași înălțime cu gîvălia. Între gîvălie și margini este un spaț ca de lățimea palmei, unde, când nu au șerpar, își pun pipa, tîbăcul și alte mîrunțișuri. De cîteva ani încoace cei mai tineri au început

a purta pălării de format mai mic, cu margini aproape orizontale. Vara se poartă și pălării de paie, ear' iarna cușme, de formă țuguiată.

Cămașa e scurtă. Gulerul ei e îngust (cam de 2 cm.), și împodobit cu figuri de arniciu vînet. La gât cămașa se îmbaieră cu chiotori, cari se termină în doi sau trei ciucuri de arniciu sau ponivă (bercă sau haras), de de diferite colori.

La bărbații mai în vîrstă, cămeșile au mîneci largi, cari, în partea din jos sînt împodobite jur-împrejur cu o cusătură de lățime diferită (cea mai lată e de 6 cm.), care se numește îmbrăjă. Ea se coasă cu spegmă sau ață de boltă, albă sau surie și se alcătuește din cele mai frumoase figuri lineare, în cruce, în tri- și patruunghiuri etc. Printre figuri se vîd, ca podoabe deosebite, mici găurele, tăiate în pînză și cusute jur-împrejur. La tineri, cămeșile au mîneci cu pumnari, cari se cos nu numai cu ață albă, ci și cu ponivă. Cămeșile de sîrbătoare sînt de obicei cu clin, adică dinjos de gura cămeșei pînză se taie de-alungul și în tăietură se coasă o altă bucată de pînză, care spre poala cămeșei devine tot mai lată. Clinul e împodobit în partea de sus cu o cusătură orizontală, lată cu figuri ca și pumnarul, ear' dela aceasta merg pe marginea clinului două cusături mai înguste. Cusăturile de pe clin se numesc bardi. La spate încă se coase clinul, dar' aici pînză adaugată se compune din două bucăți pe cari asemenea se cos bardile. Clinul servește pentru a face cămașa mai largă, mai comoadă. La unele cămeși sînt și alte cusături. Dintre aceste amintim așa numita îmbrăjă trîscănească, care se coasă de-alungul mînecei, e îngustă, se coasă cu ață albă sau sură și se fac în ea și mici găurele. Mînecele cu pumnari se încrețesc la umăr și cît ține încrețitura se face o cusătură mai lată în diferite colori, din care pleacă îmbrăja până la pumnari. La cămeșile cu mîneci largi încrețitura și cusătura mai lată lipsește și se face numai îmbrăja trîscănească.

Peste cămașă se incing cu curea lată, de sub care abia se mai vede poala cămeșii. În partea de dinainte, lângă puțul curelei se află legată teaca pentru cuțit, care e de obicei cu tăișul lung și lat.

Peste curea unii poartă pieptar scurt, neînfundat, alții poartă frișcău (mînecar) scurt, ce ajunge numai până la șolduri. Frișcaiele acestea n'au guler, ci numai mîneci, și sînt făcute din pînură anume țesută de femei. Se poartă însă și frișcaie mai lungi, cu guler, făcute din pînură mai groasă. Frișcaiele se poartă numai pe mîneci; unii îmbracă deodată pieptarul și frișcăul.

Peste aceste se poartă țundra, care e lungă până la genunchi și are o chiotoare la grumazi. Țundrele se poartă mai mult pe umere. Eară se mai poartă în loc de țundră și pieptare lungi (mai până la genunchi) și cojoace. Deosebirea între aceste este, că peptarele n'au mîneci, ear' cojoacele sînt cu mîneci și se poartă pe umeri, ca țundrele. Ele sînt împodobite pe la grumazi, pe piept și la buzunare cu o fâșie de piele neagră de miel, pe care o numesc blană și cu figuri de irhă albă (pojiță, piele tîbăcită), cusută pe margini cu ață vînetă.

Cioarecii sînt lungi, așa că la mulți în partea din jos se sufucă. De încălțămintă folosesc de obicei opincile, cu gurguiul ascuțit și îndoit puțin. Obielele sînt din pînură albă subțire, țesută anume spre acest scop. În sîrbători, mai ales tinerii, poartă cisme cu tureac tare, ear' alții au țipici (păpuci).

Portul femeiesc.

Femeile poartă cosițe de ambele părți ale capului. Cosițele atârnă pe la urechi în jos până aproape de umeri și capetele li-se întâlnesc în ceafă, unde se leagă cu *primele* (petele, panglici) dela capetul lor. Fetele poartă o *coadă* (chică), dată pe spate în jos, în capetul căreia se leagă o petea îngustă.

Femeile mai în vîrstă își înveluiesc capul cu *năframe nierii* (albastre), împodobite cu mici figuri albe; nevestele și fetele se îmbrădobesc cu năfrâmi negre cu ciucuri pe margini. Unele poartă și năfrâmi *rujate* (adecă cu flori, cu deosebire cu rose roșii), ear' dintre fete unele umblă și neîmbrădobite. La grumazi se poartă mărgelile, dar' la fete se ved rare-ori.

Cămașa muierească ajunge numai până la brâu. Gulerul e mai îngust ca la cămeșile bărbătești și se coase cu arniciu roșu sau vînet sau și cu ponivă neagră. Pe piept cămeșile se încrețesc și cât ține pieptul se coase — cu materie de aceeași culoare ca cusătura de pe guler — *ciupagul*. Acesta are forma unui trapez, în care laturea paralelă dinsus e mai mică (cam 8 cm.), ear' cea dinjos e mai lungă (cam 25 cm.)

Gura cămeșei se taie de obicei în spate, dar' la femei mai bătrâne se taie de laturea dreaptă a ciupagului. Unele dintre fete au cămeși și fără ciupag și la aceste gura cămeșei se face pe piept.

Mănecele sînt largi și sînt împodobite cu cusături frumoase, cum e *cheița*, care merge de-alungul mănecei, începînd dela umăr. La cot măneca se încrețește, ear' dinsus de încrețitură se fac alte cusături, mai late decît <cheița> și cari după forma lor poartă numiri deosebite, precum *steluțe*, *zale* ș. a. Dela încrețiturile de peste cot atîrnă fodorii, cari sînt mari și la cari apoi se coase *cipca* (dantela), cumpărată din boltă sau făcută de femei.

Pieptarele femeiești sînt mai scurte ca cele ale bărbaților și au cusătură mai bogată. Ele sînt împodobite cu *irhă* (pojită) neagră, ear' la piept au unele și ciucuri de mătăasă. Mai nou se pune și irhă roșie sau verde, după un gust strein și neplăcut.

Cojoacele și țundrele sînt ca și cele bărbătești, deosebindu-se puțin numai prin cusături. Peste poale femeile poartă îndrăpț *sădii* (cătrînțe), dinainte șurțe negre; numai femeile mai bătrâne poartă și dinainte zădii. Zădiile în partea dinsus sînt vinete, mai în jos sînt de culoare deschisă *roșie-galbină* (ca para focului), învrîstăte cu 5—6 linii orizontale. Liniile aceste au îngustimea unui deget și sînt țesute cu ponivă în diferite colori.

În picioare femeile au călțuni (cioareci) lungi, până la genunchi și se încălță cu opinci ear' mai rar cu cisme.

Cămeșile și celelalte albituri sînt sau de pînză țesută de femei sau de giolgiu, ear' frișcaiele și țundrele sînt făcute din pînură albă.

Asemenea acestui port este portul în satele din jurul Ocolîșului, anume în Sălcive, Oncășești, Valea-Largă, Poșaga-de-jos, Belioara, Orăști, Săgăgea, Lunca-Largă, Runcu, Lunca, Vidolm și Ocolîșel. Numai ici-colea se observă unele mici deosebiri. Astfel spre pildă în Sălcive, Oncășești și Valea-Largă unii poartă pălării mai mari, ca cele din Ocolîș, și cu marginile neridicate. Tot în aceste sate se vede la unele femei broboadă albă, cu un capăt atîrnător pe umăr în jos. În Runc, Lunca-Largă și Ocolîșel unii dintre feciori poartă pălării mai mici. Găvălia acestora e înconjurată cu șire de mărgelile mici, în diferite colori. Această podoaba de mărgelile se numește *murund*.

Se mai observă apoi ici-colea și frișcaiele negre sau sure.

(Va urma).

CRONICĂ.

Pentru iubileul Maiestății Sale Francisc Iosif, în Viena se fac mari pregătiri. Până acum 28 de principii și domnitori și-au însinuat participarea. Oaspeții vor fi așezați în palatele Lichtenstein și Montenuovo, pentru-că Burg-ul e prea mic spre a pute primi atîția oaspeți. În sala în care vor fi festivitățile vor arde 2000 de lămpi electrice. Europa abia va fi văzută așa sîrbare strălucită, cum va fi iubileul domniei de 50 ani a Monarchului nostru.

Academia Română — în Paris.

Academia Română va avea o secțiune specială la expoziția universală din Paris. Acest institut prepară o istorie a României cu ilustrațiuni și va expune colecțiunea sa de monede românești, unică în lume. Academia va expune asemenea mai multe manuscrise vechi, dintre cari unele cu desemnuri foarte artistice.

Invățător premiat! Din Rîciu ni-se scrie: Dl *Teodor Bogdan*, invățător gr.-cat. în *Șamșudul de-Câmpie*, în adunarea generală a despărțământului XXIV. al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, ce s'a ținut în Său-Mărtiuul-de-Câmpie, a obținut premiul de 20 coroane pentru disertațiunea sa: „*Pomăritul și foloasele lui*”. Acest tinăr invățător și în anul trecut a fost premiat în adunarea despărțământului Reghinului.

Felicităm pe tinărul invățător, dorindu-i răbdare și isbîndă. *Nicu.*

Paroch în Bărghiș, tractul Agnitei, a fost ales cu unanimitate dl *Ioan Dordea*, cleric absolut, din Hașag. Alegerea s'a ținut în 1 August n. Au fost trei candidați.

Împăratul Germaniei la Ierusalim. Sultanul face mari pregătiri pentru primirea deasemnă a împăratului Germaniei. Toate edificiile vechi din străzile principale ale Ierusalimului au fost dărîmate, și în locul lor se zidesc altele noue. Pentru repararea palatului *Kademi-Scherif*, în care va fi găzduit împăratul, a asemnat 60.000 piastri.

Sărbările din T.-St.-Martin. În 4 l. c. s'au început sărbările ce se aranjează acolo din prilejul adunării asociațiunii femeilor slovace numită „*Zsivena*”. La sărbările acestea au sosit foarte mulți Slavi străini, cu deosebire din Bohemia. Adunarea a decurs în mijlocul unui interes general. Au hotărît în mijlocul însuflețirii celei mai mari înființarea unei școale superioare de fete cu limba de propunere slovacă, care să fie susținută de „*Zsivena*”. S'a și ales o comisie pentru lucrarea planului. După adunarea „*Zsivenei*” s'au dat concerte, reprezentațiuni teatrale și un banchet, la care s'au rostit însuflețitoare toate. Deodată cu „*Zsivena*” și-a ținut adunarea și „*societatea muzeului slovac*” de acolo.

Șese frați — preoți. Duminecă, la 31 Iulie, a fost sfințit de preot *Ioan Kolisek* în biserica catedrală din Brünn. Tinărul preot este al 6-lea, care s'a aplicat pe cariera preotească alături de cinci frați mai bătrâni. M. Sa împăratul a distins pe mama celor 6 preoți, ved. *Mariaua Kolisek*, cu următoarea

telegramă: „Cu adîncă bucurie am aflat, că mulțumită devotamentului d-tale de mamă, al 6-lea fiu al d-tale primește slujba preoției. Exprimându-mi cea mai deplină recunoștință pentru frumosul rezultat, cu care D-zeu ți-a răsplătit ostenețele, doresc să ai încă multă bucurie după bravii d-tale copii. Francisc Iosif”.

Întreaga familie a fost adînc mișcată de această prea înaltă distincție.

Gimnastul săsesc din Sibiu. Pentru edificarea gimnasiunii săsesc-evangelic din Sibiu, în lipsa de mijloace, s'au făcut colecte în public. În decurs de vre-o câteva zile s'au colectat peste 12 000 fl.

Cînd Românii au făcut colecte pentru gimnasiul din Blaj, în decurs de vre-o doi ani abia s'au adunat la 20 de mii. Am pute lua exemple dela Sași.

Krivány. O foaie din Stockholm aduce știrea senzațională, că *Krivány*, care călătorea pe vaporul *Themis*, ar fi sărit în mare și s'a înecat. Cel puțin așa se presupune, căci pe naie călătorea un individ, care sîmăna perfect cu descrierea, ce foile i-au făcut-o lui *Krivány*, și vorbea nemțește cu un accent unguresc. Individul acesta într'o zi a dispărut de pe bordul naiei. Așa s'a născut presupunerea, că respectivul ar fi fost *Krivány* și că ar fi sărit în apă. Știrea aceasta însă e foarte îndoielnică.

Valahisarea. Foile ungurești nu mai sîrșesc cu „*valahisarea*”. Cu un cinism revoltător scriu mereu, că Maghiarii se „*valahisează*” și statul unitar maghiar e periclitat prin valahisare. „*Budapesti Hirlap*” spre pildă sub titlul „*școli valahisătoare*” publică un articol, în care atrage atențiunea guvernului asupra școalelor noastre, propunînd *statificarea lor*, din cauză că în ele nu se propune în limba maghiară. Doar' nu pretind stimabili, ca în școalele susținute de noi să se propună ungurește?

Slovacii și războiul ispano-american. Slovaci emigrați în America sînt foarte năcăjiți. Americanii i-au adunat pe toți, constituindu-i în o legiune slovacă. Și bieții Slovaci, cari au mers în America spre a-și câștiga pâinea de toate zilele, vrînd-nevrînd trebuie să lupte în contra Spaniolilor.

Mare nenorocire în Iași. Foile din România aduc știrea, că în Iași s'a surpat o casă cu 3 etaje ce se zidea din nou, îngropînd sub ruine mai mulți lucrători.

Cei mai mulți oameni bătrîni din lume, relative sînt în Sîrbia. În populațiunea de 2 milioane a statului, 557 sînt, cari au trecut de 100 de ani.

Vifor mare. Sămbătă, în 30 Iulie, un vifor cumplit s'a deslăntuit asupra orașului *Verset*; a scos arbori din rădăcini, a descoperit mai multe case și a doborît oameni în cale. În casarma de honvezi vîntul a doborît un pîrete, care a înmormîntat sub el mai mulți honvezi, între cari și un căpitan. Lucrările de desgropare s'au început în grabă, cu toate aceste cățiva au murit îndată, ear' alții au murit peste nopate în urma ranelor primite. După vifor a urmat ploaie mare cu grindină. Viforul a fost atît de vehement, încît a răsturnat trăsura episcopului sîrbesc, care grăbia spre casă. În trăsura se afla secretarul episcopului. Nenorocire nu s'a în-tîmplat.

O nouă linie ferată. Guvernul a dat concesiune unei societăți să prelungească linia ferată dela Petroșeni până la pasul Vulcan, lângă vama românească Păiuș din Gorj.

Pelagra în jurul Clujului. Dr. *Genersich*, profesor la facultatea de medicină dela universitatea din Cluj, a făcut mai multe călătorii prin ținuturile din jurul Clujului, spre a studia pelagra. A constatat, că boala aceasta obține cu deosebire la copii din lipsă de nutreț, căci miseria printre oameni e foarte mare.

Împăratul în Bosnia. După vestile cele mai nouă, pe la mijlocul lui Septembrie Maiestatea Sa Împăratul va merge la Serajevo, și va visita mai multe orașe din Bosnia. Pentru primirea vrednică a Maiestății Sale s'au și început pregătirile.

Darea pentru ferberea de vinars. Un binevoitor al poporului ne scrie: Diferiți speculanți caută să seducă pe producătorii de prune, ca să le vândă mai ieftin produsele, cu vorba, că printr'o nouă lege s'ar fi mărit darea pentru ferberea de vinars. Putem să asigurăm în mod hotărât, că până la 1 Ianuarie 1899 această dare nu se va urca. Deci fiecare proprietar de grădini cu poame să știe, că n'are lipsă să și-le vândă pe un preț de nimic, putându-se ferbe rachiul în condițiile de până acum.

Canalul Porților-de-fer. Lucrările dela regulare canalul dela Porțile-de-fer s'au sfârșit. Canalul s'a deschis din nou, și năile earăși pot naviga pe el.

Socialiștii din Hodmező-Vásárhely se vede că s'au săturat de principiile socialiste și părăsesc socialismul. De curând o delegațiune a muncitorilor de acolo au umblat pe la fișpanul, ca să le stea în ajutor, întru a înființa o societate agricolă, căci ei s'au săturat de agitațiunile socialiştilor și vreau să se întoarcă din nou la calea cea adevărată.

Un copil vândut cu doi florini. Un cas curios s'a petrecut în Sárospatak. O femeie, stând în mijlocul drumului, imbia pe trecători să-i cumpere cu doi fl. copilul, ce-l ținea de mână. Causa, pentru care era silită să și vândă copilul, era că băiatul s'a născut în timpul cât bărbatul ei a fost dus în America. Acum bărbatul întors acasă, o silia să se despartă de băiatul nelegitim. Un om de inimă l'a și cumpărat, și băiatul de vre-o 4 ani plângând s'a despărțit de mama sa, care plângea și ea.

Venitele Suveranilor. La tot cazul e de interes cât venit anual au diferiții domnitori. Țarul încassează anual 45 milioane; Sultanul 31; împăratul Austro-Ungariei 22 și jumătate; împăratul Germaniei 17 și jumătate; Șahul Persiei 12; regina Victoria a Angliei aproape 10; regele Belgiei 3 milioane și jumătate; presidentul Mac Kinley 250.000 de franci.

Un fiu acusat de tatăl seu. Un proprietar din Solnoc și-a acusat la tribunal pe propriul seu fiu, pentru-că ar fi falsificat pe numele lui un cambiu în suma de 36.000. Copilul nevinovat înzădar s'a apărat în contra acusei tatălui seu, a fost osândit la 7 ani închisoare, dintre cari 3 ani și-a implinit. Acum după 3 ani s'a descoperit adevăratul falsificator al cambiului, și copilul care suferea nevinovat a fost pus în libertate. Desperarea tatălui — care e om foarte avut — e de nedeseris, văzând că și-a osândit pe propriul seu fiu, nevinovat fiind.

Jidanii din Galiția în 2 August earăși au mâncat o strașnică păruială. După liniștirea turburărilor din Sardețul-vechiu, depărtându-se dragonii, Jidanii au început de nou să batjocorească și să injure pe locuitorii creștini. Astfel voiau să și răsbune asupra zilerilor, cari lucrau la dînșii. Acestia la rândul lor se grupară și năvăliră asupra locuințelor Jidanilor. Miliția din Sardețul-nou a fost chemată telegrafic, și numai astfel scăpară Jidanii din mâna mulțimei atțtate.

Vifor înfricoșat. După-cum se vestește, în zilele acestea în Colonia a bătuit un vifor înfricoșat. Viforul a descoperit case, ear' grindina era de mărimea ouălor de găină. Pomii au fost smulși din rădăcină. În comuna *Polt*, din jurul Coloniei, viforul a răsturnat turnul bisericei. În *Dagenthal* a surpat școala. Familia învățătorului a murit îngropată în ruine. Pagubele sânt enorme. Mai multe persoane au fost omorite.

Cât aur se produce în toată lumea? E foarte interesantă o statistică americană despre cantitatea aurului, ce anual se produce în lumea întregă. După această statistică în 1897 s'a produs aur în preț de 240 milioane de dolari. Dintre acestea pe America cad 58 milioane.

Jidanii din Galiția. Li-s'a urit trairul Jidanilor din Galiția și emigrează cu sutele în Ungaria, Cănașul jidovimei. Jidanii din nordul Ungariei însă, de teamă ca să nu le strice frații lor din Galiția gheșeftul, s'au pus pe lucru, ca să împedecă emigrarea. „Egyenlőség“, organul jidovimei — redactat în limba maghiară — publică un articol, în care atrage atențiunea guvernului asupra acestor emigrări, rugându-l să le pună stavilă. Ei invoacă ca motiv faptul, că Jidovii galițieni nu știu ungurește și numai vor împedecă maghiarisarea, pe când ei, Jidovii unguri, băștinași în țeară fiind, precum au nisuit până acum și de azi încolo se vor nisui să propage maghiarisarea. Pe lângă astfel de motive sântem siguri, că guvernul unguresc va asculta glasul iubiților sei.

O călătorie la Ierusalim. În numărul de azi începem publicarea unei interesante descrieri de călătorie, făcută la Ierusalim la 1887 de un oier de ai noștri, *Constantin Oprian*, de loc din Tilișca*). Cum astfel de descrieri sânt rare la noi, atragem luarea aminte a cetitorilor noștri asupra ei.

Foc în Turda. Din Turda ni-se scrie, că harnicul Român de acolo *Samoilă Rogosan* a suferit o mare pagubă, arzându-i în 8 l. c. casa și toate superedificatele. Causa din care s'a iscat focul nu se știe.

*) Din greșială s'a pus în titlul, că autorul ar fi din Poiana.

Profețiile lui Falb pentru luna August. După profețiile lui Rudolf Falb, în luna aceasta până în 10 va fi timp bun. Din 10 până în 20 vor fi ploii și furtuni. Din 20 până în 31 timpul va fi bun, numai cătră sfârșitul lunei vor fi călduri grozave. În luna aceasta vor fi 3 zile grele, anume în 27, 28 și în 31, care va fi cea mai grea a anului acestuia. Numai de nu se va înșela din nou Falb cu profețiile sale.

AVIS.

Avisăm pe rubiții noștri cetitori, că numărul de față este cel din urmă ce-l trimitem aceloră, cari încă nu și-au înnoit abonamentul pe jumătatea a doua a anului. Numărul viitor, al 33-lea, se va trimite numai la abonați.

Rugăm deci pe aceia dintre cetitori, cari sânt în restanță cu abonamentul, să binevoiască a-l plăti în timpul cel mai scurt, ca să nu fim siliți a le întrerupe expedarea foi.

Administrația

„Foi Poporului“.

Prețul bucatelor.

Grâul s'a vândut în Sibiu cu 8 fl. 50—9 fl. 60 hl.; în Arad 8 fl. 30—8 fl. 50; la bursa de bucate din Budapesta 8 fl. 85—10 fl. de maje. Sécara în Sibiu 5 fl.—5 fl. 80 hl., în Arad 7 fl. 50, în Budapesta 7 fl. 10—7 fl. 25 de maje. Cucuruzul în Sibiu 4 fl. 30—4 fl. 70 hl., în Arad 8 fl. 50, în Budapesta 5 fl. 25 de maje. Ovésul în Sibiu 2 fl.—2 fl. 60 hl., în Arad 7 fl. 60, în Budapesta 5 fl. 80—5 fl. 90 de maje. Orzul în Sibiu 4 fl. 50 hl., în Arad 7 fl. 50, în Budapesta 5 fl. 60—5 fl. 90 de maje. Fasolea în Sibiu 7 fl.—7 fl. 50, în Arad 6 fl. 50—7 fl.

R Î S.

Ocuru, bocuru.

— *Mă Țigane, de vei zice „straiță cu baieri de călți“, se știi că capeți un purcel, zise un Român cătră Țigan.*

— *„Straița cala cala cărți“, zise Țiganul.*

— *Nu așa, ci: „Straiță cu baieri de călți.*

— *Straiță cala cala cărți, cum se-ți zic altcum, ear' dacă așa nu se sgođește (nimerește), eaca zic și altcum:*

Ocuru

Bocuru

Sè-mi dai Române porcu, c'asa se sgođește mai bine!

G. R. Șeitineanu.

POSTA REDACȚIEI.

Ab. Nr. 5860 (Tilișca). Descrierea am primit-o anul trecut. Acum începem publicarea.

I. D. în Brașov. Îți gratulăm la poezie. Se va reproduce și în călindar. Am făcut unele mici schimbări. Salutare.

N. N. Orșova. Știri anonime nu putem publica.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Călimdarul săptămânei.

Zilele	Călimdarul vechiu	Călimd. nou	Soarele
	Duminica a 10-a d. Ros., gl. 1, sft. 10.	rés.	ap.
Dum.	2 Ad. Moaş. S. Stef.	14 Ensebie	4 52 7 8
Luni	3 Cuv. Păr. Isachie	15 (+) Ad. Mar.	4 53 7 7
Marţi	4 SS. 7 Coc. din Efes	16 Rohu	4 55 7 5
Merc.	5 Muc. Eusignie	17 Bertram	4 57 7 3
Joi	6 (+) Schimb. la faţă	18 Elena	4 59 7 1
Vineri	7 Cuv. M. Dometie	19 Ludovic	5 1 6 59
Sâmb.	8 S. Muc. Emilian	20 (+) S. Stef R.	5 2 6 58

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 3 August: Păpău.

Marţi, 4 August: Ibaşfalău, Chendi-Lona (Luna).

Mercuri, 5 August: Şomcuta, 5—7 August: târg de vite în Vâlcele.

Joi, 6 August: Dej, Deag, Guruslău-someşan, Guruslău-mare, Voila.

Vineri, 7 August: Aiud, Lupu (Farkastelke).

Sâmbătă, 8 August: Mănăşturul-unguresc.

Duminică 9 August: Barot, Cetatea-de-Baltă, Cioveni, Ciuc-Cosmaş.

„Tipografia“, soc. pe acţiuni, Sibiu.

A eşit de sub tipar:

Însoţirile de credit

împreună cu

însoţiri de consum, de vânzare, de viler, de lăptări etc. şi instrucţiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţiri de

F. W. RAIFFEISEN.

Ediţiunea a V-a

Traducere autorisată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA

„Reunional rom. de agricultură din comitatul Sibiiului“.

(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr. recomandată 1 fl.) şi se poate cumpăra dela

„Tipografia“,

soc. pe acţiuni în Sibiu.

A apărut la

„Tipografia“, soc. pe acţiuni în Sibiu

Cartea

Stuparilor

săteni

de

Romul Simu, învăţător.

Cu mai multe ilustraţiuni în text.

Editura şi proprietatea

„Reunional rom. de agricultură din comitatul Sibiiului“.

Preţul 85 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărţi folositoare a umplut un gol adânc simţit în literatura stupăritului. Broşura este scrisă de un fruntaş învăţător, stupar priceput. Ea tratează pe scurt tot de ce are trebuinţă un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru şcolile noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia“,

societate pe acţiuni în Sibiu.

Rachiu curat de prune

100 litre 45 fl., ear' în cantitate mai mare cu 43 fl., se află de vânzare la

[1511] 3—3

Ioan Oprean,

Conţa (Konca, Alsófehérmege).

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silaşi,

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24×32 cm. să trimită francat pentru 25 cr.

Librăria „Tipografiei“, soc. pe acţiuni.

Am onoare a aduce la cunoştinţa p. t. publicului, că am început a pregăti în atelierul meu de lăcătuş artistic şi

casse contra focului şi spargerei

în executare solidă, pe lângă preţuri moderate, şi deja am gata un deposit de casse lucrate de mine.

[1584] 3—10

Cu toată stima

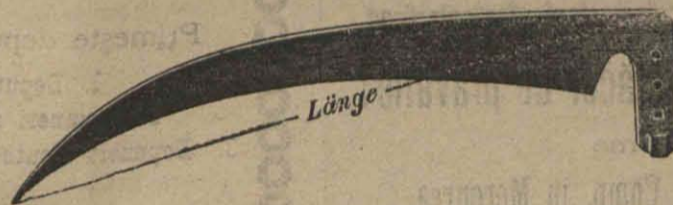
SAMUEL SCHUSTER,

Hundsrücken nr. 23.

Preţuri ieftine, culante condiţiuni de plătire.

Semnul

C. F. J.

Semnul

C. F. J.

Coase din oţel vërsat Tiegel

sub garanţa pentru calitate excelentă.

Lungimea	75	80	85	90 cm.
1 bucată	—80	—80	1.—	1.—

Fiecare coasă cumpărată sub garanţă dela mine, care nu corăspunde, se ia îndărăt, respective se schimbă, chiar şi dacă a fost folosită.

La cumpărare de 10 bucăţi de coase deodată, una se dă gratis.

În un pachet de 5 chlg., după lungimea coaselor, intră 6—8 bucăţi, la care se se alătură portul postal dimpreună cu timbrul de fracht şi provisiunea de rambursă câte 27 cr. în depărtarea zonei prime şi 42 cr. în toate celelalte zone. [1225] 11—

Cute pentru ascuţit coasa

dela fl. —.06 până fl. —.35.

Carol F. Jickeli în Sibiu.

Fabrică de săpunuri fine în Orlat.

Nu e încă destul de cunoscut, că în țeara noastră este o fabrică, fabrica chimică a domnului

[624] 21—42

Dr. H. Schielbach în Orlat,

care se ocupă cu fabricarea săpunului de toaletă şi de parfumerii şi produce numai marfă curată, care se poate compara cu ori-ce altă concurenţă. De aceea

e de mare preţ

dacă p. t. publicul face o încercare şi se convinge de bunătatea acestor fabricate. Săpunurile de toaletă sunt, în urma compoziţiei lor, foarte fine şi binefacătoare pentru piele. Se pot cumpăra din cele mai multe localuri de boltă ale Sibiului.

Pentru cei-ce se interesează e de însemnat, că la librăria „Tribunei“ este expusă pentru comercianţii din afară o colecţiune de mustre de săpunuri dela Orlat.

De închiriat sau de vânzare

se dă o casă cu 3 odăi acomodată pentru boltă și cărcimă situată în mijlocul comunei Lanerăm (Lámkerék) lângă Sebeșul-săsesc, cu condițiuni foarte favorabile. Această locuință deja posedă dreptul de a vinde tăbac, sare și timbre.

Informațiuni mai în detaliu se dau prin proprietăreașii casei din comuna Lanerăm, nr. casei 247. [1570] 1-1

Ioana Danil Pavel.

Subscrișul sînt aplicat a primi un învățăcel

român, de 13—14 ani, care posedă limba maghiară sau germană, în prăvălia mea. [1551] 1-3

Pianul-sup., 30 Iulie 1898.

Ioan Vulcan,
comerciant.

Se caută 2 învățăceli de prăvălie!

Firma

Frații Floș & Comp. în Mercurea,

tovărășie comercială, primește în prăvălia mixtă de acolo 2 învățăceli de prăvălie români, în etate de la 14—16 ani. Cei-ce vor ști și limba maghiară și germană vor fi preferiți. [1512] 2-8

Doritorii de a se aplica sînt rugați a se adresa la susnumita firmă.

„ARIEȘANA“, INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII, înființată de 11 ani în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyostorda).

1. Primește depuneri spre fructificare, atât dela particulari, cât și dela corporațiuni cu 6%, dacă banii depuși nu se scot în timp de un an, sau în timp și mai îndelungat, solvind în cazul acesta institutul și darea erarială după depuneri. Pentru depunerile făcute pe timp mai scurt sau nedeterminat încă se dau 6%, dar darea erarială are să o solvească deponentul.

Depuneri până la suma de 100 fl. se pot ridica ori-când. Sume mai mari sînt de a se înșina spre abdicere prealabil și anumit, sume: dela 100 până la 500 fl. cu 15 zile, dela 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și dela 1000 până la 2000 fl. cu 45 zile înainte. Permițînd starea casei, depunerile se răsplătesc îndată și fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face și prin postă și se rezolvă cu reîntoarcerea ei.

2. Acoardă credit pe lângă cambii și obligațiuni cu caventa.

3. Dă împrumuturi pe lângă siguranță ipototecară și pe efecte.

4. Acoardă credite fixe pe lângă intabulare pe realități și case.

5. Și cumpără spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

Turda, în 21 Aprilie 1898.

[1019] 33—60

În numele direcțiunei:

Iuliu Bardosy, președinte.

Ioan Mesaroș, vicepreședinte.

„Cassa de păstrare în Mercurea“, societate pe acții.

Primește depuneri spre fructificare sub următoarele condițiuni:

1. Depuneri făcute de particulari cu anunț de 30 zile cu 5%.
2. Depuneri făcute de particulari cu anunț de 3 (trei) luni cu 5½%.
3. Depuneri făcute de biserici, școli, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Permițînd starea casei, depunerile se replătesc îndată și fără anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri, la cerere se trimite ori-și-cui gratuit.

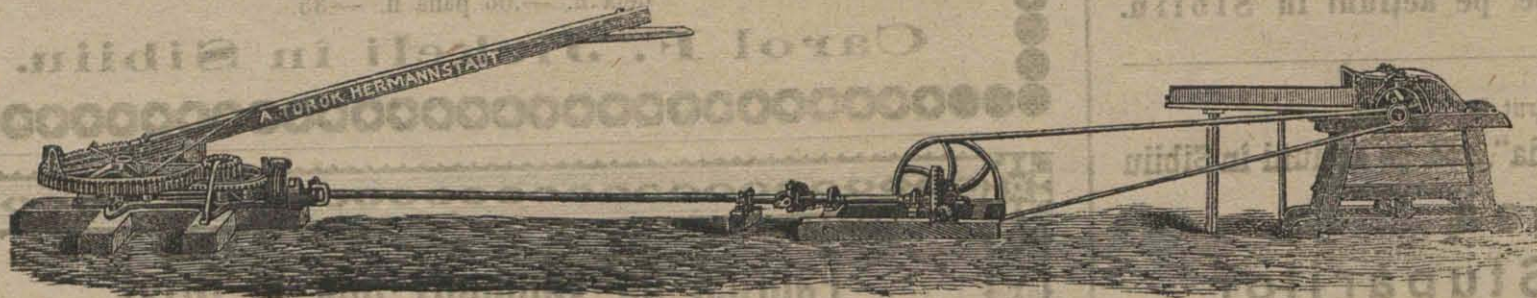
Depuneri, ridicări și anunțări se pot face prin postă și se rezolvă cu reîntoarcerea ei.

Direcțiunea

„Cassei de păstrare în Mercurea“,
societate pe acții. [243] 8—10

Întemeiat la 1857.

Întemeiat la 1857.

Andrieu Török,

fabrică de mașini agricole în Sibiu, Jungenwaldstrasse nr. 1,
(Poarta Cisnădiei),

recomandă p. t. publicului marele seu magazin de tot felul de mașini agricole, anumit:

Mașini de trierat purtate cu mîna și de cai, cel mai nou sistem, mașini de trierat și curățit (ales) purtate de cai, vaporii sau motori, mașini de ales grăul în 4 mărimi deosebite, triere, în 10 mărimi și calități, teascuri pentru oleiu și mașini pentru tescuit sîmînța de oleiu, stropitori contra peronosporii sistem Vermorel, ieftine și de un fabricat excelent, diferite feluri de pluguri, mașini de sîmînat, de sfărmit cucuruzul etc.

Representanța renumitelor fabrici de motori cu benzină și petrol, precum coase „garanție“.

Noutate: Mori patent „Simplex“ și „Original“, purtate de cai ori motori. Aceste mori macină sau răsnesc (urluesc) grău, orz și cucuruz în diferite finețe, după plac. Cea mai bună și mai ieftină moară a timpului.

Să se ceară liste de prețuri, cari se trimit gratis și franco.

Prețuri ieftine, culante condițiuni de plătire.

[707] 12—22

Reparaturi de mașini se primesc și se execută prompt și ieftin sub garanție.